

Merenkululaitoksen toiminta- kertomus ja tilinpäätöslaskelmat

1.1.1999 – 31.12.1999

SISÄLLYSLUETTELO

sivu

1. Toimintakatsaus	
1.1 Toiminta-ajatus ja toimintalinjat	1
1.2 Toiminta- ja ohjaustapa	1
1.3 Merenkululaitoksen johto-organisaatio	2
1.4 Toimintaympäristö	3
1.5 Merkittävät investoinnit	4
1.6 Resurssit	4
1.7 Yhteistyösopimukset ja projektit	4
1.8 Kansainvälinen toiminta	5
2. Tuloksellisuuden kuvaus	
2.1 Vaikuttavuus, taloudellisuus ja tuottavuus	7
2.1.1 Liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet	7
2.1.2 Toimintojen vaikuttavuus, taloudellisuus ja tuottavuus	10
2.2 Kannattavuus	
2.2.1 Väylämaksun kustannusvastaavuus	19
2.2.2 Luotsausmaksun kustannusvastaavuus	20
2.2.3 Varustamopalveluiden kustannusvastaavuus	21
2.2.4 Saaristoliikenteen kustannusvastaavuus	22
2.2.5 Ulkopuolisten töiden kustannusvastaavuus	23
2.2.6 Karttatoiminnan kustannusvastaavuus	24
2.2.7 Merenkulun turvallisuustoiminnan kustannusvastaavuudet	25
3. Tilinpäätöslaskelmat ja niiden liitteenä annettavat tiedot sekä tilinpäätöslaskelmien tarkastelu	
3.1 Tilinpäätöslaskelmat	26
3.2 Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot	30
3.3 Tilinpäätöslaskelmien tarkastelu	47
3.3.1 Tuotto- ja kululaskelma	47
3.3.2 Tase	49
3.3.3 Talousarvion toteutumalaskelma	51
4. Sisäinen valvonta	54
5. Allekirjoitukset	55

1 Toimintakatsaus

1.1 Toiminta-ajatus ja toimintalinjat

Merenkulkulaitoksen toiminta-ajatuksena on edistää ja turvata maamme elinkeinoelämän ja yhteiskunnan vaatimien meriyhteyksien käyttömahdollisuuksia ja merenkuluelinkeinon toimintaedellytyksiä.

Toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi merenkulkulaitos:

- kehittää ja ylläpitää turvalliseen ja taloudelliseen vesillä liikkumiseen tarvittavia edellytyksiä rannikolla ja sisävesillä,
- kehittää ja valvoo alusten turvallisuutta,
- turvaa ja parantaa maamme kauppalaivaston toimintaedellytyksiä,
- kehittää ja hoitaa ympäristönsuojeluun liittyviä turvatoimia,
- kehittää ja turvaa saariston liikenneyhteyksiä,
- kehittää laitoksen toimintaa muuttuvien vaatimusten mukaisesti.

1.2 Toiminta- ja ohjaustapa

Merenkulkulaitos on ollut vuodesta 1991 lukien tulosjohdettu ja vuodesta 1993 alkaen nettobudjetoitu virasto. Vuoden 1998 alusta nettobudjetointia laajennettiin siirtämällä myös väylämaksu nettobudjetointiin.

Väylämaksun nettobudjetointi on ollut ongelmallinen, koska se voi merenkulkulaitoksesta riippumattomista syistä vaihdella huomattavasti. Vuonna 1998 väylämaksusta aiheutui 36,6 milj. markan vaje budjetoituun verrattuna. Vuonna 1999 väylämaksukertymä pieneni edelleen niin, että se oli vuonna 1999 yhteensä 51,8 milj. mk alle toimintamenomomentin kehystyksessä arvioidun määrän. Kun merenkulkulaitoksen on edellytetty sopeuttavan toimintansa pienentyneeseen rahoitukseen, laitos hankki vuonna 1999 monitoimimurtaja Fennican rahtauksella ylimääräisiä tuloja saadakseen niiden avulla aikaa hallittuun toiminnan sopeutukseen. Vuoden 1999 tilinpäätöksessä ilmeni kuitenkin uusi ongelma, kun merenkulkulaitos ei voinut siirtää vuodelle 2000 vuoden 1999 toimintamäärärahan ylittävää osuutta. Merenkulkulaitokselle syntyi näin 66,2 milj. markan suuruinen uusi rahoitusvaje, joka esitetään myönnettäväksi takaisin laitoksen rahoitukseen kevään 2000 ensimmäisessä lisäbudjetissa. Tämä rahoitus on laitoksen häiriöttömän toiminnan jatkumisen kannalta välttämätön ja tulohjauksen toimimisen edellytys.

Koska tulojen ja menojen vaihtelut ovat suuria ja vaikeasti ennakoitavia, merenkulkulaitos tarvitsee mahdollisuuden siirtyvän määrärahan käyttöön, joka mahdollistaa järkevä ja suunnitelmallisen toiminnan. Merenkulkulaitoksen häiriötöntä toimintaa ei voida turvata nykyisellä mallilla nettobudjetoituna virastona, jos laitos ei saa varmuutta siirtyvien saldojen saamisesta laitoksen käyttöön.

1.3 Merenkululaitoksen johto-organisaatio

Johtokunta

Toimitusjohtaja Mikko Kivimäki Puheenjohtaja Rautaruukki Oy	Ylijohtaja Niilo Laakso Varapuheenjohtaja Liikenneministeriö	
Toimitusjohtaja Nils-Erik Eklund Viking Line Ab	Toimitusjohtaja Helena Jaatinen Merimieseläkekassa	Toimitusjohtaja Antti Lagerroos Finnlines Oy
Ylipormestari Eva-Riitta Siitonen Helsingin kaupunki	Pääjohtaja Kyösti Vesterinen Merenkululaitos	Lakimies Inkeri Wilén Henkilöstön edustaja Merenkululaitos

Organisaatio

Merenkululaitoksen organisaatio koostuu pääjohtajan alaisuudessa toimivasta keskushallinnosta ja piirihallinnosta. Keskushallinto käsittää neljä osastoa ja piirihallinnossa maa on jaettu neljään merenkulkupiiriin.

Yksiköiden johto

Pääjohtaja	Kyösti Vesterinen	
Ylijohtaja	Heikki Muttilainen	Yleinen osasto
Meriturvallisuusjohtaja	Heikki Valkonen	Merenkulkuosasto
Merenkulkuneuvos	Lennart Hagelstam	Liikenneosasto
Merenkulkuneuvos	Kimmo Mannola	Kartta- ja väyläosasto
Piiripäällikkö	Paavo Sarkkinen	Suomenlahden merenkulupiiri
Piiripäällikkö	Paavo Wihuri	Saaristomerén merenkulupiiri
Piiripäällikkö	Markku Mylly	Pohjanlahden merenkulupiiri 30.9.1999 saakka
Vs. piiripäällikkö	Sirkka-Heleena Nyman	1.10.1999 lukien
Piiripäällikkö	Aimo Heiskanen	Järvi-Suomen merenkulupiiri

1.4

Toimintaympäristö*Vienti ja tuonti*

Merikuljetukset saavuttivat vuonna 1999 uuden ennätyksen 77,4 milj. tonnia. Kasvua edellisestä vuodesta oli 1 % eli 0,8 miljoonaa tonnia.

Vientikuljetuksia oli vuonna 1999 39,3 milj. tonnia ja vuonna 1998 37,5 miljoonaa tonnia, joten kuljetukset lisääntyivät 1,8 miljoonalla tonnilla. Metsäteollisuustuotteiden, erityisesti paperin, selluloosan ja sahatun puutavaran vienti kasvoivat. Paperia vietiin 10 milj. tonnia eli 0,3 milj. tonnia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Tuontikuljetuksia oli 38,1 milj. tonnia eli yli miljoonaa tonnia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Valtaosa tuonnista oli Suomen oman ulkomaankaupan kuljetuksia, transitoa vain 0,8 milj. tonnia. Eniten lisääntyivät öljytuotteiden, raakamineraalien ja malmien tuonti, kun sitä vastoin kivihiilen ja kappaletavaran tuonti väheni huomattavasti.

Transitokuljetukset, jotka sisältyvät yllä oleviin lukuihin, olivat yhteensä 3,3 milj. tonnia eli 19 % vähemmän kuin vuonna 1998, jolloin kuljetuksia oli 4,1 miljoonaa tonnia. Vuonna 1999 vientitransito väheni 0,1 miljoonalla tonnilla 2,5 milj. tonniin ja tuontitransito 0,7 miljoonalla tonnilla 0,8 miljoonaa tonniin. Vientitransito on perinteisesti ollut tuontitransitoa merkittävämpää. Se koostuu valtaosin kemikaalien, lannoitteiden ja öljytuotteiden kuljetuksista Suomen kautta Keski-Eurooppaan. Tuontitransito koostuu pääasiassa kappaletavaran kuljetuksista, jotka jatkuvat rekka-autoilla Venäjälle.

Satamat

Ulkomaan merikuljetuksia hoidettiin vuonna 1999 55 satamassa. Kuljetukset ovat kuitenkin keskittyneet kymmeneen suurimpaan satamaan, joissa käsiteltiin 58,6 milj. tonnia tavaraa. Tämä oli yli kolme neljäsosaa kaikista Suomen satamissa puretuista tai lastatuista tavaroista. Suurimmat vientisatamat olivat Kotka (5,5 milj. tonnia), Sköldvik (4,4 milj. tonnia) ja Helsinki (4,3 milj. tonnia). Tuontisatamista suurimmat olivat Sköldvik (7,9 milj. tonnia), Helsinki (4,7 milj. tonnia) ja Rautaruukki (4,2 milj. tonnia).

Suomalaisen tonniston osuus

Suomalaisen tonniston osuus merikuljetuksista pysyi 43 prosentissa kuten kahtena edellisenä vuotena. Tuonnista suomalaiset alukset hoitivat puolet, prosenttiosuus on hieman viimevuotista suurempi. Etenkin raakaöljyn, malmin ja kivihiilen tuonnissa suomalaisten alusten osuus on ollut korkea.

Vientikuljetuksista suomalaisten alusten osuus - noin 35 prosenttia - laski hieman. Suomalaisen tonniston osuuden 1980-luvun puolivälissä alkanut väheneminen on pysähtynyt noin kolmasosaksi kaikista vientikuljetuksista. Kaikkiaan suomalaiset alukset kuljettivat 33,7 milj. tonnia eli enemmän kuin koskaan aiemmin.

Matkustajaliikenne

Suomen ja ulkomaiden välinen matkustajaliikenne kasvoi viime vuonna noin 160 000 matkustajalla. Yhteensä kuljetettiin 16,1 miljoonaa matkustajaa. Se on enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Ruotsin liikenteessä kulki viime vuonna 9,6 miljoonaa matkustajaa (1998 9,8 miljoonaa) ja Viron liikenteessä 6,1 miljoonaa matkustajaa (5,8 miljoonaa vuonna 1998).

1.5 Merkittävät investoinnit

Rahoituksen supistumisesta johtuen vuonna 1999 ei toteutettu merkittäviä investointeja. Toteutetut investoinnit olivat pienehköjä väylä- ja turvalaiteinvestointeja sekä oman toiminnan kehittämisen edellyttämiä kalusto-, laite-, atk- ja ohjelmistohankkeita sekä VTS-järjestelmän rakentamiseen liittyviä hankkeita. Suurin yksittäinen käynnissä ollut hankke oli Kokkolan väylä, ks. sivu 11.

1.6 Resurssit

Merenkululaitoksen omilta momenteilta palkattujen henkilötyövuosien määrä vuonna 1999 oli 1919 henkilötyövuotta eli 26 henkilötyövuotta (1,4 %) vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Merenkululaitoksen toimistotilat ovat vuokrattuja lukuun ottamatta Järvi-Suomen merenkulkupiirin toimistorakennusta. Luotsi- ja väyläasemat sekä väylänpidon varastot ja tukikohdat ovat pääosin omia tiloja.

Merenkululaitoksen käyttöomaisuus vuoden 1999 lopussa oli yhteensä 3,3 mrd. mk. Suurimmat omaisuusryhmät ovat alukset 1,5 mrd. mk sekä väylä- ja kanavaomaisuus 1,3 mrd. mk.

1.7 Yhteistyösopimukset ja projektit

Kuluneen vuoden aikana jatkui tiivis yhteistyö Ruotsin merenkululaitoksen kanssa. Yhteistyön tavoitteena on saada aikaan tiedonhallintajärjestelmä, jolla kaikkia navigointiin liittyviä merikarttatietoja käsitellään luotettavasti ja tehokkaasti. Navigointitietojen (HIS) ensimmäinen vaihe saatiin valmiiksi yhteistyössä Ruotsin Merikarttalaitoksen kanssa.

Merenkululaitos on osallistunut EU:n tutkimuksen ja kehittämisen 4. puiteohjelman tutkimushankkeisiin ECHO, POSEIDON, INCARNATION JA COMFORTABLE sekä SPHERE, jotka kaikki ovat päättyneet. POSEIDON-hankkeessa on suomalaisen osapuolen tehtävänä ollut kehittää alusten automaattista AIS-tunnistusjärjestelmää. Ruotsin ja Suomen AIS-koeverkot yhdistettiin koemielessä määrääjäksi ja aloitettiin Suomen AIS-verkon suunnittelu. SPHERE oli kolmivuotinen tutkimusprojekti, jossa pyrittiin kehittämään pienten ja keskisuurten satamien toimintaprosesseja. Tutkimuksen loppuraportti valmistui kertomusvuoden aikana.

Kaikkia merellisiä osapuolia varten tehty vanha meriliikenteen liikennetietojärjestelmä Portnet lopetettiin ja korvattiin uudella Port@Net- järjestelmällä. Yhteistyössä

Ruotsin Sjöfartsverketin ja VTT:n kanssa on jatkettu jäänmurtajien IBNET- nimisen liikennetietojärjestelmän kehittämistä.

1.8

Kansainvälinen toiminta

Merenkululaitoksen edustajat osallistuivat aktiivisesti kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n komiteoiden ja alakomiteoiden toimintaan. IMO:n meriturvallisuuskomitea hyväksyi säteilytetyn ydinpolttoaineen merikuljetuskoodin toukokuun kokouksessaan 1999.

IMO:n meriympäristön suojelukomitean MEPC:n kokouksessa heinäkuussa hyväksyttiin MARPOLsopimukseen muutos, jonka mukaan kaksoisrunkomääräykset tullaan ulottamaan raakaöljyn lisäksi myös polttoainetta, raskasta polttoöljyä ja voitluöljyä lastina kuljettaviin säiliöaluksiin.

Suomi valittiin toistamiseen IMO:n neuvostoon. Kaksivuotisen, vuoteen 2001 ulottuvan toimintakauden aikana Suomi osallistuu neuvoston jäsenenä IMO:n toiminnan valvontaan ja koordinointiin.

Yhteistyössä ympäristöministeriön sekä Venäjän ja Viron viranomaisten kanssa järjestettiin syyskuussa seminaari Suomenlahden satamien kehittämistä ja merenkulun turvallisuudesta.

Kansainvälinen majakkaliitto IALA on valmistellut Euroopan DGPS-asemien taajuuksien muuttamista koordinoitusti varmistaakseen asemien häiriöttömän toiminnan.

Merenkululaitos on osallistunut aktiivisesti EU:n komission eri työryhmien toimintaan ja antanut asiantuntija-apua neuvoston liikennetyöryhmän kokouksissa valmisteltaessa merenkulun turvallisuutta koskevia yhteisötason säädöksiä.

Säädöshankkeet ovat liittyneet mm. alusjätteiden vastaanottolaitteita koskevaan direktiiviin sekä huviveneiden päästöjä koskevaan komission ehdotukseen. Vuoden aikana tuli voimaan direktiivi, jolla halutaan varmistaa säännöllisen ro-ro- ja suurnopeuksisen matkustaja-alusliikenteen turvallisuus. Useat yhteisösäädökset saatettiin asetusteitse voimaan, mm. direktiivit vähintään 24-metrinen kalastusalusten turvallisuudesta sekä kotimaanliikenteen matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja -määräyksistä.

Merenkululaitos osallistui omalta osaltaan EU:n puheenjohtajakauden ohjelmaan mm. järjestämällä ja isännöimällä huviveneiden markkinavalvontaa koskevan kokouksen lokakuussa.

Merenkululaitos oli mukana EU:n komission alaisen satama ja meriliikennetyöryhmän työssä. Merenkululaitos ja liikenneministeriö hoitivat työryhmän kokouksen järjestelyt syyskuussa Suomessa. Työryhmä koordinoi Itämeren alueella käynnissä olevia satamien kehittämisprojekteja sekä muita satamiin ja vesiliikenteeseen liittyvistä projekteja. Työryhmä on kehittänyt yhteistyötä EU:ssa toimivien merenkulun järjestöjen sekä Itämeren Satamaliiton BPO:n ja Itämeren suojelukomission HELCOM:n kanssa.

Merenkululaitos on osallistunut selvitykseen satamien infrastruktuurin rahoituksesta ja maksujärjestelmistä kokoamalla Suomen satamia koskevia tietoja komission käyttöön. Selvitys perustuu satamia ja meriliikennettä koskevaan vihreään kirjaan. EU on osallistunut tämän kehittämistoiminnan rahoittamiseen. Kertomusvuoden aikana valmistui Merenkululaitoksen teettämä selvitys Perämeren satamien kysynnän muutoksista.

Merenkululaitos on valmistellut satamia ja merenkulkua koskevat vuoden 2000 tukihakemukset, jotka koskevat ns. TEN-liikenneverkon EU-rahoitusta. Merenkululaitos on hoitanut myönnettyjen tukien jaon satamille sekä raportoinut tukien käytöstä komissiolle. Kertomusvuoden aikana laadittiin loppuraportti jäänmurtaaja Botnican saamasta 30,3 miljoonan markan tuesta ja saatiin maksatuksena tuen loppuerä. Suomen kanavaverkon kehittämistä koskevalle tutkimukselle saatiin vuoden 1998 tukea 3,5 miljoonaa markkaa, josta saatiin maksatuksena tuen 50 prosentin ennakkoerä.

2 Tuloksellisuuden kuvaus

2.1 Vaikuttavuus, taloudellisuus ja tuottavuus

2.1.1 Liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet

Liikenneministeriö on asettanut vuodelle 1999 kirjeessään 5.1.1999 nro 6020/21/98 seuraavasta taulukosta ilmenevät tulostavoitteet.

Tulostavoitteet	Toteutunut 1998	Tavoite 1999	Toteutunut 1999
korko %	6,7 %	6,7 %	4,9 %
ODOTUSAJAT			
Aukipidettävät talvisatamat, kpl	23	23	23
Jäänmurtajien viiveet, tuntia	alle 4	alle 4	alle 4
Luotsien odotusajat, tuntia	ei ole	ei ole	ei ole
MERENKULUN TURVALLISUUS			
Kauppamerenkulun väylillä tapahtuvien onnettomuuksien määrä enintään, kpl (neljän vuoden liukuva keskiarvo)	23	24	20
YMPÄRISTÖ			
Toteutetaan merenkulkulaitoksen ympäristöohjelmaan vuodelle 1999 ajoitetut toimet			
TALOUDELLISUUS			
Rannikon kauppamerenkulun väylät -kustannukset mk/kuljetettu tonni	7,5	7,6	7,0
KUSTANNUSVASTAAVUUS			
- luotsausmaksu	74,7	77,7	98,8
- väylämaksu	95,2	92,6	99,8

Merenkulun turvallisuus

Kauppamerenkulun väylillä tapahtui vuonna 1999 yhteensä 19 onnettomuutta. Vuonna 1998 onnettomuuksien määrä oli 20. Tulostavoite alitettiin, kun neljän vuoden liukuva keskiarvo oli 20.

Merenkulkulaitoksen ympäristöohjelman toteutuminen

Merenkulun turvallisuuden on katsottava olevan oleellinen osa merenkulkulaitoksen ympäristöpolitiikkaa. Merenkulun turvallisuutta pyritään parantamaan pitkällä aikavälillä ensisijaisesti siten, että kaikkien vaarallista lastia kuljettavien alusten tarkka sijainti ja lastin laatu olisi jatkuvasti viranomaisten tiedossa. Kartta- ja väyläosasto on vuonna 1999 osallistunut mm. DGPS-verkon parantamiseen ja laajentamiseen sekä Port@Net -järjestelmän, VTS -asemien ja AIS -verkon rakentamiseen.

Merikarttojen tuotannon yhteydessä syntyvät ympäristölle haitalliset jätteet syntyvät pääasiassa karttojen painopinnan valmistuksessa. Käytettävät kemikaalit, filmijätteet ja painolevyt on toimitettu keräyslaitokseen.

Liikenneosaston alusten osalta ympäristönsuojeluun liittyviä asioita on hoidettu laatujärjestelmään sisältyvän ympäristöjärjestelmän mukaisesti. Ympäristönsuojelun varmistamiseksi on tehty laatujärjestelmän mukaisia sisäisiä auditointeja. Lisäksi merenkulkuviranomaiset ovat auditoineet liikenneosastoa ja aluksia ISM- koodin mukaan. Toimintavuoden aikana Urho luokan alukset siirtyivät käyttämään kevyttä polttoöljyä. Näin ollen kaikki jäänmurtaajat käyttävät vähärikkisiä kevyt- tai raskaspolttoöljyläisiä joiden rikkipitoisuus on alle 1 %.

Vuoden aikana ei sattunut merkittäviä alusten aiheuttamia ympäristövahinkoja. Pakkattujen vaarallisten aineiden kuljetuksia valvottiin pistokokein.

Ympäristöministeriön johtama alusjätetyöryhmä sai syyskuussa 1999 valmiiksi mietintönsä, jonka perusteella syksyllä 1999 aloitettiin lainsäädännön valmistelutyö Helsingin komission aluksista ja pienveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanoton tehostamista koskevia määräysten ja suositusten voimaansaattamiseksi Suomessa.

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO) jatkettiin määräysten valmistelemista, joiden tarkoituksena on vähentää alusten painolastivesien ja myrkyllisten pohjamaalien haitallisia vaikutuksia.

Merenkulkupiirit toimivat ympäristönsuojeluun liittyvien asioiden osalta ympäristöjärjestelmänsä mukaan, jonka mukaan väylien rakentaminen ja ylläpito perustuu ohjeistukseen, jotka ovat YVA -lain ja vesilain mukaisia. Lisäksi piirit osallistuivat vesiliikennelain mukaiseen vesiliikenteen valvontaan ja ohjaukseen.

Piirin alusten jätehuolto, pilssivesien, jäteöljyjen ja muiden ongelmajätteiden keräys hoidettiin asemakohtaisen suunnitelman mukaisesti. Alushenkilöstöä koulutettiin ympäristönsuojeluasioiden hallintaan ja edistämiseen työssään.

Taloudellisuus

Merenkululaitoksen rannikon kauppamerenkulkuun kohdistuvat kustannukset olivat 570,6 milj. mk eli 7,0 mk jokaista rannikolla kuljetettua tonnia kohti. Yksikkökustannus oli 0,7 mk pienempi kuin tavoite (7,7 mk¹⁾ / kuljetettu tonni). Ero aiheutui kustannusten pienenemisestä (- 0,9 mk/tonni), jota pienensi tavaramäärien toteutumisen tavoitetta pienempänä (0,2 mk/tonni). Kustannusten pienenemisestä noin kolmasosa aiheutui menojen säästöistä ja kaksi kolmasosaa pääomakustannusten vähentymisestä. Tämä johtui siitä, että valtiokonttorin ohjeiden mukainen nimelliskorkoprosentti oli tavoitelukua laskettaessa 6,7 prosenttia ja tilinpäätöslaskelmia tehtäessä 4,9 prosenttia.

1) Liikenneministeriön asettamissa tulostavoiteissa tavoiteluku on 7,6 mk/kuljetettu tonni, mikä lienee painovirhe

Kustannusvastaavuudet

Luotsauksen kustannusvastaavuus vuonna 1999 oli 98,8 prosenttia, mikä ylitti tavoitteen 21,1 prosenttiyksiköllä. Edellisestä vuodesta kustannusvastaavuus parani 24,1 prosenttiyksikköä.

Väylämaksun kustannusvastaavuus oli 99,8 prosenttia, mikä oli 7,2 prosenttiyksikköä tavoitetta parempi ja 4,6 prosenttiyksikköä parempi kuin vuonna 1998.

Muut liikenneministeriön asettamat tulostavoitteet*Jäänmurtotoiminnan ohjauksen kehittäminen*

Merenkulkulaitos ja liikenneministeriö ovat sopineet, että jäänmurtotoiminnan tulostamittaus tapahtuu seuraavasti:

- Ulkopuolinen konsultti suorittaa kaksi kertaa talvessa laajan asiakastyytyväisyysmittauksen. Tämän mittauksen tuloksista raportoidaan sekä liikenneministeriölle että asiakkaille. Kevättalvella 1999 toteutettiin asiakastyytyväisyysmittaus.
- Tämän lisäksi jatketaan jäänmurtajien odotusaikojen mittausta kuten ennenkin.
- Jäänmurtotoimintaan kehitetään myös erilaisia kiinteistä ja muuttuvista kustannuksista laskettavia "tehokkuusmittareita"

Rannikon kauppamerenkulun väylien kunnossapidon taloudellisuuden kehitystä kuvaava mittari

- Merenkulkulaitos on kehittänyt rannikon kauppamerenkulun taloudellisuutta kuvaavan mittarin (mk/väyläkm), joka on lisätty vuoden 2000 tulostavoitteisiin.

Merenkulkulaitoksen tuloksellisuuden parantaminen

Merenkulkulaitoksessa toteutettiin vuonna 1999 laaja toimintojen kehittämisprojekti, jolla pyrittiin löytämään ratkaisuja tuloksellisuuden parantamiseksi ja rahoituksen tasapainottamiseksi pitkällä aikavälillä. Tämän oli tehnyt välttämättömäksi väylä- ja luotsausmaksukertymien heilahtelut ja niiden vaikutukset toiminnan rahoitukseen. Loppuvuodesta 1998 käynnistetyn *Merenkulkulaitoksen kehittämishankkeen* tulokset esiteltiin johtokunnalle marraskuussa 1999.

Oman tuotannon kehittäminen nousi usean toiminnon kohdalla keskeiseksi kehittämiskohteeksi. Näin erityisesti jäänmurtotoiminnassa sekä väylien ja kanavien hoidossa.

Raporteista ilmeni, että jäänmurtajien miehityksellä ja seisonta-ajan järjestelyillä on olennainen merkitys kustannuksiin. Murtajien huoltoa ja kunnossapitoa voitaisiin organisoida uudelleen. Varustamopalvelujen ostamisen ja jäänmurtotoiminnan yhtiöittämisen mahdollisuudet tulisi selvittää. Väylien ja kanavien hoito- ja ylläpitotehtävien kehittäminen edellyttäisi hoitoluokitusta erilaisille väylille ja kanaville. Väylänhoidon ostopalveluja voitaisiin kokeilla alueellisesti.

Luotsauksessa on saavuttavissa kustannussäästöjä purkamalla ylikapasiteetti, tasamalla ruuhkahuippuja vapaavuorolaisilla sekä suurentamalla luotsausalueita. Muiden maiden luotsauksen toimintamallit kannattaisi kartoittaa ja arvioida niiden soveltuvuutta Suomeen. Saariston yhteysalusliikenteen osalta tulisi selvittää mahdollisuudet liikenteen yhtiöittämiseen, palvelutasomuutoksiin ja liikenteen kilpailuttamiseen.

Johtokunta oli samaa mieltä lähes kaikista työryhmien esittämistä kehittämistoimista. Useimpia niitä toteutetaan jo vuoden 2000 aikana eri puolilla keskushallintoa ja piirejä. Jatkotyönä tehdään vielä tarkemmat selvitykset merenmittauksesta ja liikenteenohjauksesta (VTS). Hallintopalvelujen vaihtoehtoiset tuotantotavat ja palvelutasot kustannusvaikutuksineen otetaan niin ikään tarkasteluun.

Liikelaitostaminen

Merenkululaitos on selvittänyt yhdessä liikenneministeriön kanssa merenkululaitoksen liikelaitostamismahdollisuuksia. Selvitys liikelaitostamisen edellytyksistä on valmistunut maaliskuussa 2000. Se tarjoaa kaksi vaihtoehtoista toteuttamismallia. Merenkululaitoksen johto on selvityksessä esittänyt ratkaisua, joka säilyttäisi laitoksen yhtenä kokonaisuutena. Tämä on niin sanottu Metsähallitus-malli. Toisena mahdollisena ratkaisuna selvityksessä esitetään laitoksen jakamista tilaajaksi (hallintovirasto) ja tuottajaksi (liikelaitos) Tielaitoksen mallin mukaisesti.

Liikelaitoksessa oleellista olisi rannikon kauppamerenkulun erottaminen omaksi lohkokseen. Siltä kerättävillä tuloilla rahoitettaisiin koko sektorin saamat palvelut. Merenkululaitos katsoo, että ns. Metsähallitus-mallissa tämä erottaminen onnistuisi selvästi paremmin.

2.1.2 Toimintojen vaikuttavuus, taloudellisuus ja tuottavuus

Luotsaus

Luotsauksen taloudellisuus oli 266 mk/mpk. Taloudellisuuden tunnusluku oli 4 prosenttia parempi kuin edellisen vuoden toteutuma (256 mk/mpk). Taloudellisuuden paraneminen aiheutui kustannusten vähentymisestä. Edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset supistuivat 5,3 milj. markalla ja tavoitteeseen verrattuna 14,7 milj. markkaa.

Luotsauksia oli vuonna 1999 kaikkiaan 33 865 (vuonna 1998 35 547) ja luotsattuja maileja 726 316 mpk (vuonna 1998 761 841 mpk). Luotsaukset vähenivät edellisestä vuodesta 4,7 prosenttia ja luotsatut mailit 4,7 prosenttia. Näihin muutoksiin vaikutti luotsauslain uudistus, joka tuli voimaan 1.3.1998 lukien. Lain vaikutuksesta linjaluotsaus lisääntyy, mikä pienentää luotsauksen kysyntää. Luotsausmäärät ja mailit toteutuivat kuitenkin ennakoitua suurempina, johtuen toisaalta liikenteen kasvusta ja siitä, että siirtymä linjaluotsaukseen ei kaikilta osin toteutunut niin nopeasti kuin oli arvioitu. Sisäiseen tavoitteeseen verrattuna luotsausten määrä toteutui 11,9 prosenttia ja luotsatut mailit 8,1 prosenttia tavoitetta suurempina.

Linjaluotsinkirjoja on myönnetty vuoden 1999 loppuun mennessä kaikkiaan 353 kappaletta, joista ulkomaalaisille päälliköille 172 kappaletta. Yleisvapautuksia on myönnetty kaikkiaan 50 kappaletta.

Verrattuna vuoteen 1998 luotsatut mailit supistuivat eniten Saaristomerellä, jossa luotsatut mailit vähenivät 9,8 prosenttia ja luotsausten määrä 1,2 prosenttia. Suomenlahdella luotsausten määrä supistui 8 prosenttia ja mailit 4,8 prosenttia, Pohjanlahdella luotsausten lukumäärä kasvoi 3,9 prosenttia ja mailimäärä lisääntyi 11 prosenttia. Järvi-Suomen merenkulkupiirin alueella luotsausten lukumäärä supistui 15,3 prosenttia ja mailimäärä 8,4 prosenttia.

Luotsaustoiminnan tehostumista kuvaa selkeästi suoritteiden kasvu luotsia kohden 90-luvulla. Luotsauksia tehtiin vuonna 1999 keskimäärin 50 prosenttia enemmän kuin vuosikymmenen alussa. Luotsatut meripeninkulmat lisääntyivät 57 prosentilla.

Luotsauksen henkilötyövuosien määrä vuonna 1999 oli 460, mikä oli 3,8 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1998. Luotsauksen tuotot ja kustannukset esitetään kustannusvastaavuuslaskelmassa kohdassa kannattavuus sivulla 20.

Liikenteenohjaustoiminta eli VTS on vielä muotoutumassa - aloittihan Helsinki VTS vasta 1996. Niinpä lainsäädännön, toimintaan liittyvien ohjeiden ja määräysten kehityksessä ovat erilaiset tuotantotapa- ja palvelutasovaihtoehdot mahdollisia.

VTS-järjestelmän rakentaminen jatkui: Helsinki VTS:n alue laajeni käsittämään Porkkalan ja Emäsalon alueet, Kotka VTS aloitti esioperatiivisen toiminnan ja Archipelago VTS:ssa toteutettiin suurimpana yksittäisenä hankkeena Turku Radion siirto Pärnäsissä rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Bothnia VTS:n tilaussopimus allekirjoitettiin syyskuussa ja järjestelmän rakentaminen käynnistyi.

Väylänpito

Uudenkaupungin Hepokarin ja Prästskärin väylien rakennussuunnitelmat sekä Haminan väylän yleissuunnitelma valmistuivat. Vuosaaren ja Naantalın väylien suunnittelua jatkettiin. Navi-strategian mukaisesti tarkistusmitatuilla väylillä tehtiin väyläsuunnittelua, suunniteltiin yksittäisiä parannuskohteita sekä matalaväyliä. Lisäksi selvitettiin edellytyksiä toteuttaa eri tahoilta tulleita väyläaloitteita.

Kokkolan 13 metrin väylän ruoppaukset saatiin sellaiseen vaiheeseen, että väylä saatiin ottaa käyttöön, tosin osaksi kavennettuna. Vielä aluksi jokainen liikennöivä alus on tarvinnut poikkeusluvan. Väylältä kesällä 1997 löytyneiden sodan aikaisten räjähteiden raivaamista jatkettiin edelleen. Räjähteiden aiheuttamat ongelmat ovat nostaneet väylän kustannuksia tuntuvasti.

Prästskärin rinnakkaisväylän syventäminen 6,3 metristä 8 metrin kulkusyvyyteen Turun ja Maarianhaminan välisellä autolauttaväylällä valmistui. Långnäsin satamaan johtava, autolauttaliikennettä palveleva väyläosuus parannettiin ja otettiin käyttöön. Veitsiluodossa ja muilla Pohjanlahden väylillä tehtiin kunnossapitoruoppauksia väylää mataloittavien liettymien poistamiseksi.

Ruoppaukset Iisalmen reitin parantamiseksi valmistuivat. Varkaantaipaleen kanava korjattiin. Savonlinnan väylän siirrosta käynnistettiin YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely. Jatkettiin talviliikenneselvityksiä sekä alettiin laatia alustavia yleissuunnitelmia Saimaan kanavan laajentamiseksi sekä Kymijoen ja Mäntyharjun kanavointia varten. Selvitykset liittyivät liikenneministeriön asettaman kanavointihankkeita selvittävän työryhmän toimintaan.

Kanavien automatisointia on jatkettu. Noin kaksi kolmasosaa kaikista sulkukanavista on automatisoitu. Automatisoinnin suunnittelua on edelleen jatkettu.

Väylänhoitoa varten väylät on jaettu 36 väylänhoitoalueeseen, joita on merialueilla 16 ja sisävesillä 20.

Decca-järjestelmän toiminta on lopetettu toimintavuoden vaihteessa lähes kaikkien muiden maiden kanssa. DGPS-järjestelmä ja sen kaukovalvonta- ja kaukokäyttöjärjestelmä sekä verkon vikaraportointi on toiminnassa tärkeimmillä asemilla.

Väylätoiminta on kustannuksiltaan suurin merenkulkulaitoksen toiminnoista. Se aiheuttaa noin 30 prosenttia laitoksen kaikista kustannuksista.

Väylänpidon kustannukset, henkilötyövuodet ja väyläkilometrien määrä kehittyivät seuraavasti:

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	99 620	103 132	-3,4
Muut kulut	59 274	62 404	-5,0
Pääomakustannukset	133 570	156 819	-14,8
Yhteensä	292 464	322 355	-9,3
Väyläkilometrit	16 065	16 047	0,1
Henkilötyövuodet	533	551	-3,3

Suurin muutos on pääomakustannuksissa, mikä johtuu pääasiassa korkoprosentin muutoksesta. Pääomakustannuksista 103,1 milj. mk on väyliin ja kanavien pääomakustannusta ja 30,5 milj. mk väylätoimintaan liittyvien rakennusten, satamien, alusten ja muun kaluston pääomakustannuksia.

Väylänpidon kustannukset jakautuivat rannikon ja sisävesien kesken seuraavasti:

Rannikon väylänpito

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	53 561	55 462	-3,4
Muut kulut	32 528	37 492	-13,2
Pääomakustannukset	82 766	96 177	-13,9
Yhteensä	168 855	189 130	-10,7
Väyläkilometrit	9 709	9 692	0,2

Rannikon väylänpidon kustannukset jakautuvat kauppamerenkulun väylätoiminnan ja muun vesiliikenteen väylätoiminnan kustannuksiin. Kauppamerenkulun osuus kustan-

nuksista vuonna 1999 oli 143,2 milj. mk eli 85 prosenttia rannikon väylätoiminnan kustannuksista.

Sisävesien väylänpito

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	46 060	47 670	-3,4
Muut kulut	26 746	24 913	7,4
Pääomakustannukset	50 804	60 643	-16,2
Yhteensä	123 609	133 225	-7,2
Väyläkilometrit	6 356	6 355	0,0

Kanavien osuus sisävesien väylänpidon pääomakustannuksista on 67 prosenttia. Sisävesien väylänpidon muut kustannukset olivat 72,8 milj. mk, joista kanavien osuus oli 42,6 milj. mk eli 58 prosenttia.

Jäänmurto

Talvikautena 1998-1999 Suomen satamissa kirjattiin 22 899 aluskäyntiä eli noin 820 enemmän kuin edellisenä talvikautena. Lastia nämä alukset kuljettivat 30,1 miljoonaa tonnia. Määrä on noin 40 prosenttia vuoden merikuljetuksista.

Rannikkoliikenteen saapuneiden ja lähteneiden alusten määräksi kirjattiin 1374. Se on 47 aluskäyntiä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Nämä alukset kuljettivat lastia 2,2 miljoonaa tonnia.

Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliiton edustajia informoitiin jäätilanteesta ja liikenerajoituspolitiikasta ns. talviliikenteen yhteistyöryhmässä. Yhteistyössä Merentutkimuslaitoksen jääpalvelun kanssa on hyödynnetty ja kehitetty satelliittikuvien käyttöä jäänmurtotoiminnassa. Tulevaisuudessa nämä satelliittikuvat korvaavat helikoptereilla suoritettavat jäätiedustelulennot. Vuosi sitten luovuttiin toisesta helikopterista mm. hyvien radarsat-kuvien ansiosta.

Jäätalvi 1998-1999 oli normaali. Jäätyminen alkoi Perämeren pohjoisosassa marraskuun alkupuolella. Talven maksimitilanne saavutettiin 11. helmikuuta. Laajimmillaan jääpeite oli 157 000 km².

Liikenteessä oli kahdeksan murtajaa ja vuokrattu hinaaja Zeus, jotka pitivät 23 talvisatamaa auki. Monitoimimurtaja Fennica oli koko talvikauden 1998-1999 offshore-toiminnassa Brasiliassa. Talvikaudella 1998-1999 oli yhteensä 781 toimintapäivää. Vuonna 1999 toimintapäiviä oli 761, mikä oli 94 toimintapäivää enemmän kuin vuonna 1998.

Viime vuosina jäänmurtotehtäviin on käytetty omien murtajien lisäksi myös muita aluksia, lähinnä yksityisten ja kuntien omistamia vahvoja hinaajia. Niin nytkin. Saimaan liikennettä avustivat hinaajat Jääkotka ja Protector sekä väyläalus Kummeli ja Mopro Oy:n erikoisalus Arppe.

Kulunut vuosi oli monitoimimurtajien kannalta poikkeuksellinen. Fennica oli Brasiliassa putkenlaskutehtävissä vuoden alusta heinäkuun puoleenväliin asti, minkä jälkeen se palasi Pohjanmeren alueelle. Fennican rahtaus talveksi Brasiliaan herätti huomiota julkisuudessa. Päätöstä arvosteltiin, koska sen pelättiin heikentävän talvimerenkulun avustuksen palvelutasoa. Talvesta ei kuitenkaan tullut meriliikenteelle vaikeaa ja näin ollen jäänmurtajatoiminnan palvelutaso pystyttiin pitämään hyvänä, Fennican poissaolosta huolimatta.

Jäänmurron kustannukset ja henkilötyövuodet

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	70 501	65 048	8,4
Muut kulut	37 978	41 219	-7,9
Pääomakustannukset	108 137	136 673	-20,9
Yhteensä	216 617	242 940	-10,8
Henkilötyövuodet	286	265	7,9

Saimaan jäänmurto sisältyy lukuihin. Siitä aiheutui vuonna 1999 kustannuksia 5,2 milj. mk ja siihen käytettiin 10 henkilötyövuotta.

Taulukon luvut eivät sisällä monitoimimurtajien kesätyön kustannuksia eikä henkilötyövuosia. Kaupalliseen toimintaan käytettiin vuonna 1999 yhteensä 145 henkilötyövuotta. Kaupallisen toiminnan tuotot ja kustannukset esitetään kustannusvastaavuuslaskelmassa kohdassa kannattavuus sivulla 21.

Pääomakustannusten osuus jäänmurron kustannuksista oli vuonna 1999 viisikymmentä prosenttia. Pääomakustannukset vähentyivät edellisestä vuodesta 28,5 milj. mk. Poistot vähenivät 1,3 milj. mk. Tähän vaikutti kaksi asiaa. Poistoja pienensi monitoimimurtaja Fennican poistojen kohdistuminen Brasilian rahtauksen osalta kaupalliseen toimintaan ja toisaalta poistoja lisäsi heinäkuussa 1998 valmistuneen monitoimimurtaja Botnican puolen vuoden poistot. Laskennalliset korot pienentyivät 27,2 milj. mk. Tämä johtui korkoprosentin pienentymisestä ja Fennican Brasilian rahtauksesta. Laskennallinen korko oli 4,9 prosenttia kun se vuotta aiemmin oli 6,7 prosenttia. Brasilian rahtaus pienensi jäänmurtotoiminnan pääomakustannuksia yhteensä 10,4 milj. mk.

Jäänmurtotoiminnan henkilöstökulut kasvoivat edellisestä vuodesta 8,4 prosenttia. Kasvu johtui toimintapäivien suuremmasta määrästä ja siitä, että heinäkuussa 1998 valmistuneen monitoimimurtaja Botnican henkilöstökulut ovat mukana ensimmäistä kertaa koko vuodelta. Toisaalta monitoimimurtaja Fennican Brasilian offshore-toiminta pienensi jäänmurron henkilöstökuluja.

Muut kulut toteutuivat 3,2 milj. mk eli 7,9 prosenttia pienempinä. Tämä johtui lähinnä polttoainekulujen säästöistä.

Merenmittaus ja merikartoitus

Merenmittaustehtävissä toimi kuusi merenmittausretkikuntaa, niistä yksi sisävesillä ja loput merialueilla. Retkikunnilla oli käytössään viisi tukialusta, kaksi mittausalusta ja 56 mittaus- ym. venettä. Retkikuntien henkilövahvuus kesän aikana oli 170 henkeä.

Sekä rannikolla että sisävesillä suoritettiin väylä- ja aluemittauksia. Mittausten tavoitteena oli vesialueiden yleisten syvyysarvojen ja merenkululle vaarallisten matalien kartoitus, väylien navigoitavuuden parantaminen, kulkusyvytyden lisääminen tai uusien väyliä valmistaminen sekä uusien merikarttojen valmistaminen ja väylätietojen saattaminen NAVI 2003 -projektin edellyttämälle tasolle.

Toimikauden aikana luodattiin noin 34 100 linjakilometriä, joka peittää alueellisesti noin 1 070 neliökilometriä. Tästä 450 neliökilometriä oli modernia monikeilaista luotasta. Väyliä kulkusyvytyksiä varmistettiin haraamalla 105 neliökilometriä. Merenmittaukset tallennetaan laadultaan varmennettuina numeerisiin NAVI-rekistereihin.

Merenmittauksen suoritemittana käytetään yksikköpäivää, joita toteutui vuonna 1999 yhteensä 1668, mikä ylitti tavoitteen (1650 yksikköpäivää) 1,1 prosentilla.

Merenmittauksen taloudellisuus oli 29 244 mk/yksikköpäivä. Taloudellisuuden tunnusluku oli 2,6 prosenttia parempi kuin tavoite ja 12,8 prosenttia parempi kuin edellisen vuoden toteutuma.

Merenmittauksen kustannusten ja henkilötyövuosien kehitys ilmenee seuraavasta taulukosta:

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	34 765	34 544	0,6
Muut kulut	9 625	8 652	11,2
Pääomakustannukset	6 421	7 194	-10,7
Yhteensä	50 812	50 390	0,8
Henkilötyövuodet	146	150	-2,7

Merikartat

Merikartaston uusimisessa painopiste oli Ahvenanmaan alueella ja Selkämerellä. Kartaston uusimistyötä jatkettiin myös Perämerellä ja Keiteleellä. Kuusi kokonaan uusia rannikkokarttaa julkaistiin mittakaavassa 1:50 000.

Julkaisuohjelmassa oli yhteensä 113 merikarttaa ja 17 merikarttasarjaa. Uusi ajantasaistettu painos otettiin 58 merikartasta ja kuudesta merikarttasarjasta. Vuoden aikana myytiin 22 000 merikarttasarjaa sekä 32 400 merikarttaa. Painettujen merikarttojen kustantajaksi vaihtui Werner-Söderström OYJ, joka huolehti myös merikarttojen painamisesta, markkinoinnista ja myynnistä.

Veneilykäyttöön tarkoitettua CD-merikartastoa laajennettiin Saaristomerelle ja Saimaalle. Vuoden aikana myytiin yhteensä 1 710 CD-merikarttaa.

Karttatoiminnan suoritemittana käytetään yksikkökarttalehteä, joita toteutui vuonna 1999 yhteensä 2100 kpl, mikä oli 250 pienempi kuin tavoite. Karttatoiminnan taloudellisuuden tunnusluku oli 7572 mk/yksikkökarttalehti. Tämä oli 14,9 prosenttia tavoitetta heikompi mutta 2,9 prosenttia parempi kuin vuonna 1998.

Karttatoiminnan henkilötyövuosien määrä vuonna 1999 oli 46. Vähennystä edelliseen vuoteen oli 2 henkilötyövuotta. Karttatoiminnan tuotot ja kustannukset esitetään sivulla 24 kustannusvastaavuuslaskelmassa.

Merenkulun turvallisuus

Merenkulun turvallisuuden parantamiseksi on työskennelty vuosiksi 1998 – 2002 vahvistetun alusturvallisuusohjelman suuntaviivojen mukaisesti.

Peruskatsastuksiin sekä vuosi- ja määräaikaikatsastuksiin käytetty työpanos säilyi edellisen vuoden tasolla. Turvallisuusjohtamisjärjestelmien auditoinneissa työpanos aleni, koska kertomusvuonna tehtiin lähinnä vuosiauditointeja.

Matkustaja-alusten operatiivista turvallisuutta on lisäksi parannettu laajalla tutkimuksella ro-ro-matkustaja-alusten keularakenteiden mitoitustiluuksista. Tutkimuksen tuloksena on annettu aluskohtaisia aalto- ja nopeusrajoitussuosituksia.

Ulkomaalaisten laivojen port state control -satamatarkastuksissa tarkastettiin vuoden aikana 448 laivaa, joista jouduttiin pysäyttämään 34. Erityisen huomion kohteena ovat olleet muutamat huonokuntoiset kemikaalisäiliöalukset.

Vuoden aikana Merenkululaitokselle ilmoitettiin 36 merionnettomuutta. Näistä 32 sattui suomalaisille aluksille. Määrä on hienoisessa laskussa.

Vuoden 1999 lopulla valmistui uusia alusturvallisuutta käsitteleviä asetuksia alusten katsastuksesta, kalastusalusten turvallisuudesta ja eräiden kotimaaliikenteen matkustaja-alusten turvallisuudesta. Niiden turvallisuustasoja nostava vaikutus alkaa näkyä ensi vuoden aikana.

Miehitystodistuksia annettiin 192 alukselle. Pätevyyskirjoja, pätevyystodistuksia ja lisäpätevyystodistuksia myönnettiin merenkulkijoille yhteensä 3841 eli suunnilleen viisisataa enemmän kuin edellisellä vuonna. Lisäyksen syynä ovat vuoden 1998 alussa voimaan tulleet uudet miehitystä, laivaväen pätevyyttä ja vahdinpitoa koskevat määräykset. Määräykset perustuvat kansainväliseen STCW-yleissopimukseen.

Merenkulun turvallisuustoiminnan kustannukset ja henkilötyövuodet ilmenevät seuraavasta taulukosta

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	17 652	17 636	0,1
Muut kulut	13 946	13 213	5,5
Pääomakustannukset	807	832	-3,0
Yhteensä	32 404	31 681	2,3
Henkilötyövuodet	78	79	-1,3

Merenkulun turvallisuuteen liittyviin maksullisiin toimintoihin liittyvät tuotot ja kustannukset ja kustannusvastaavuudet esitetään sivulla 25.

Saaristoliikenne

Merenkululaitoksen yhteysaluksilla hoidettiin liikenneyhteyksiä Lounais-Suomen saaristossa 14 reitillä. Suurta saaristoreittiä ja Rengasreittiä liikennöitiin yksityisten yrittäjien avulla. Matkustajat lisääntyivät 3,7 prosenttia ja ajoneuvot 7,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Yhteensä kuljetettiin 248 888 matkustajaa, joista 138 409 oli maksavia eli muita kuin saaristolaisia. Ajoneuvoja kuljetettiin yhteensä 83 561, joista maksullisia oli 431 75.

Houtskarın reitillä korvattiin yhteysalus Bastö osittain yksityisellä kalustolla, osittain aikataulujen uudelleen järjestelyillä. Tämä aiheutti runsaasti keskustelua.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä kartoitettiin syyskesällä. Mittaus antoi varsin hyvän tuloksen. Parannusta toivottiin lähinnä liikenteestä tiedottamiseen ja oheispalveluihin.

Merenkululaitoksen kehittämishankkeessa selvitettiin myös saaristoliikennettä. Palvelutaso pitäisi sen mukaan määritellä selkeämmin ja käyttää mahdollisuuksien mukaan sekä omaa että yksityistä kalustoa.

Saaristoliikenteen kustannukset matkustajaa kohden olivat 173 markkaa, vakituista asukasta kohden 41 339 markkaa ja ajotuntia kohden 1320 markkaa. Vakituksia asukkaita palvelun ulottuvissa oli 1040.

Saaristoliikenteen henkilötyövuosien määrä vuonna 1999 oli 68, mikä oli 4,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1998 (71 htv). Saaristoliikenteen kustannukset ja tuotot esitetään kustannusvastaavuuslaskelmassa kohdassa kannattavuus sivulla 22.

Hallinto

Pääjohtajan, yleisen osaston ja piirien hallinnon kustannusten ja henkilötyövuosien kehitys vuonna 1999 oli seuraava:

1 000 mk	1999	1998	Muutos %
Henkilöstökulut	27 595	27 211	1,4
Muut kulut	19 501	18 799	3,7
Pääomakustannukset	4 363	4 631	-5,8
Yhteensä	51 460	50 641	1,6
Henkilötyövuodet	131	132	-0,7

Hallinnon kustannusten kasvuun vaikutti merenkululaitoksen kehittämishankkeiden kulut ja vuosituhannen vaihtumiseen liittyneet atk-ohjelmistojen kehittämismenot.

Muut toiminnot

Vuonna 1999 aiheutui lisäksi tilastoinnista, alusrekisteristä, hätäradiosta, Saimaan Kanavan hoitokunnasta ja säilytettävien kohteiden hoidosta yhteensä 23 henkilötyövuotta ja runsaat 26 milj. mk menoja.

2.2 Kannattavuus

2.2.1 Väylämaksun kustannusvastaavuus

Väylämaksun kustannusvastaavuus oli 99,8 prosenttia eli 7,2 prosenttiyksikköä tavoitetta ja 4,6 prosenttiyksikköä edellisen vuoden toteutumaa parempi huolimatta siitä, että tulot jäivät 7,5 prosenttia alle tavoitteen ja 4,5 prosenttia alle edellisen vuoden toteutuman.

Kustannukset toteutuivat 14,2 prosenttia tavoitetta pienempinä ja 8,7 prosenttia edellistä vuotta alemmina. Kustannusten alentumiseen vaikutti eniten pääomakustannukset, jotka alenivat edellisestä vuodesta 40,7 milj. mk eli 18,5 prosenttia. Tämä koostui poistojen 0,9 milj. mk:n kasvusta ja korkojen 41,6 milj. markan vähentymisestä. Väylätoiminnassa poistot kasvoivat 2,1 milj. mk kun taas jäänmurtotoiminnan poistot vähenivät 1,3 milj. mk. Muut kustannukset kasvoivat yhteensä 2,3 milj. mk, mikä johtui lähinnä jäänmurtotoiminnan henkilöstömenojen kasvusta.

Väylämaksun kustannusvastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)	1999 (tavoite)
TUOTOT				
- Väylämaksut	409 505	401 772	386 633	418 200
- Muut tuotot	4 620	7 380	4 145	4 225
Tuotot yhteensä	414 125	409 152	390 778	422 425
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			28 557	
- Henkilöstökustannukset	124 151	124 283	129 052	135 803
- Vuokrat			8 976	
- Palvelujen ostot			20 070	
- Muut erilliskustannukset	84 091	67 680	7 687	79 169
- Poistot	85 528	94 309	95 235	95 935
- Korot	133 826	130 762	89 151	130 201
Erilliskustannukset yhteensä	427 596	417 034	378 728	441 108
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-13 471	-7 882	12 050	-18 683
Osuus yhteiskustannuksista	14 259	12 850	12 676	15 319
Kokonaiskustannukset yhteensä	441 855	429 884	391 404	456 427
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-27 730	-20 732	-626	-34 002
Kustannusvastaavuus- %	93,7 %	95,2 %	99,8 %	92,6 %

2.2.2 Luotsausmaksun kustannusvastaavuus

Luotsausmaksun kustannusvastaavuus oli 98,8 prosenttia eli 21,1 prosenttiyksikköä tavoitetta ja 24,1 prosenttiyksikköä edellisen vuoden toteutumaa parempi.

Kustannusvastaavuuden huomattavaan parantumiseen vaikutti tulojen kasvu ja kustannusten supistuminen. Tulot kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 45,8 milj. mk eli 29 prosenttia. Sisäiseen suunnitelmaan verrattuna luotsaustulot ylittivät tavoitteen 28,8 milj. mk ja muut luotsaustoimintaan liittyvät tulot olivat 3,3 milj. mk tavoitetta suuremmat, yhteensä tulot ylittivät tavoitteen 32,1 milj. mk eli 18,7 prosenttia. Tulojen kasvuun vaikutti vuoden 1999 alussa tapahtunut luotsaustulojen 36 prosentin suuruinen hintojen korotus. Lisäksi siihen vaikutti liikenteen kasvu ja se että siirtymä linjaluotsaukseen tapahtuu ennakoitua hitaammin.

Kustannukset alenivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,3 milj. mk eli 2,5 prosenttia ja alittivat tavoitteen 14,7 milj. mk eli 6,7 prosenttia. Yli puolet kustannusten vähenemisestä aiheutui pääomakustannusten muutoksesta, joka johtui laskennallisen koron pienemisestä 6,7 prosentista 4,9 prosenttiin. Muut kustannukset vähenivät toiminnan kehittämisestä johtuen 2,5 milj. mk edellisestä vuodesta.

Luotsauksen kustannusvastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)	1999 (tavoite)
TUOTOT				
- Luotsaustuotot	123 481	153 447	199 381	170 600
- Muut tuotot	2 137	4 230	4 097	770
Tuotot yhteensä	125 618	157 677	203 478	171 370
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			6 797	
- Henkilöstökustannukset	140 900	155 221	153 725	156 404
- Vuokrat			1 338	
- Palvelujen ostot			8 550	
- Muut erilliskustannukset	21 801	20 409	3 299	18 774
- Poistot	9 255	9 920	9 752	14 060
- Korot	13 151	11 915	9 327	15 139
Erilliskustannukset yhteensä	185 107	197 465	192 788	204 377
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-59 489	-39 788	10 690	-33 007
Osuus yhteiskustannuksista	13 678	13 691	13 119	16 227
Kokonaiskustannukset yhteensä	198 785	211 156	205 907	220 604
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-73 167	-53 479	-2 429	-49 234
Kustannusvastaavuus- %	63,2 %	74,7 %	98,8 %	77,7 %

2.2.3 Varustamopalveluiden kustannusvastaavuus

Varustamopalvelut käsittävät jäänmurtajien kaupallisen toiminnan, merentutkimusalus Arandan ja tutkimusalus Muikun hoidon. Vuoden 1999 kustannusvastaavuus oli 122,8 prosenttia, mikä oli 19,9 prosenttiyksikköä parempi kuin vuonna 1998.

Kulunut vuosi oli monitoimimurtajien kannalta poikkeuksellinen. Fennica oli Brasiliassa putkenlaskutehtävissä vuoden alusta heinäkuun puoleenväliin asti, minkä jälkeen se palasi Pohjanmeren alueelle. Botnica ja Nordica siirtyivät Suomesta Pohjanmerelle vappuna. Molempien alusten työtehtävät sijoittuivat pääasiassa Norjan sektorille Oseberg- ja Troll-kentille. Nordica oli kuukauden verran Tanskan sektorilla. Fennican putkenlaskutyöt Pohjanmerellä tehtiin myös Oseberg-kentällä.

Pohjanmeren alueella toimivat öljy-yhtiöt joutuivat vuoden alussa karsimaan toimintojaan ja kustannuksiaan, koska raakaöljyn maailmanmarkkinahinta oli pitkään ollut hyvin alhainen. Markkinoiden hiljentymisen vuoksi Fennica ja Nordica palasivat Pohjanmereltä Suomeen jo lokakuun puolenvälin jälkeen, Botnica sen sijaan jatkoi kauttaan vuoden loppuun saakka. Offshore-kauden toimintapäiviä kertyi yhteensä lähes 800 mukaan lukien Fennican ja Nordican aika Kaapelitehtaan rannassa Helsingissä.

Varustamopalveluiden kustannusvastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)	1999 (tavoite) 1)
TUOTOT				
- Kaupallisen toiminnan tuotot	50 334	81 857	112 625	109 539
- Muut tuotot	3 150	0	1 845	
Tuotot yhteensä	53 484	81 857	114 470	109 539
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			7 451	
- Henkilöstökustannukset	29 568	40 844	44 709	48 323
- Vuokrat			188	
- Palvelujen ostot			11 964	
- Muut erilliskustannukset	12 591	26 421	7 063	26 809
- Poistot	2 386	3 416	9 023	8 957
- Korot	4 667	5 550	9 418	12 912
Erilliskustannukset yhteensä	49 212	76 231	89 816	97 001
KÄYTTÖJÄÄMÄ	4 272	5 626	24 654	12 538
Osuus yhteiskustannuksista	1 872	3 350	3 407	3 000
Kokonaiskustannukset yhteensä	51 084	79 581	93 223	100 001
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	2 400	2 276	21 247	9 538
Kustannusvastaavuus- %	104,7 %	102,9 %	122,8 %	109,5 %

1) Sisäinen tavoite

2.2.4 Saaristoliikenteen kustannusvastaavuus

Saaristoliikenteen kustannusvastaavuus oli 8,7 %, mikä oli 0,7 prosenttiyksikköä edellisestä vuodesta ja 2,4 prosenttiyksikköä tavoitetta parempi. Tulot kasvoivat edellisestä vuodesta 5,4 prosenttia liikennemäärien kasvusta johtuen. Saaristoliikenteen kustannusvastaavuus on varsin alhainen, koska palvelu on ilmaista saariston vakituisille asukkaille. Maksuja ei ole myöskään korotettu viime vuosina.

Kustannukset pienenevät edellisestä vuodesta 2,5 prosenttia. Kustannusten pienentämiseksi omalla kalustolla hoidettua liikennettä korvattiin osittain Houtskarın reitillä yksityisen kaluston käytöllä. Tämä näkyy henkilöstökustannusten vähenemisellä. Muiden kulutusmenojen määrä kasvoi, mikä johtui polttoaineiden hintojen noususta.

Saaristoliikenteen kustannusvastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)	1999 (tavoite)
TUOTOT				
- Yhteysalusliikenteen tuotot	2 640	2 988	3 268	2 650
- Muut tuotot	3 367	742	665	150
Tuotot yhteensä	6 007	3 730	3 933	2 800
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			3 174	
- Henkilöstökustannukset	18 411	18 667	17 956	18 253
- Vuokrat			183	
- Palvelujen ostot			10 396	
- Muut erilliskustannukset	12 872	11 835	316	10 682
- Poistot	6 282	7 087	6 248	6 500
- Korot	7 559	6 662	4 724	6 680
Erilliskustannukset yhteensä	45 124	44 251	42 997	42 115
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-39 117	-40 521	-39 064	-39 315
Osuus yhteiskustannuksista	3 332	2 376	2 449	2 400
Kokonaiskustannukset yhteensä	48 456	46 627	45 446	44 515
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-42 449	-42 897	-41 513	-41 715
Kustannusvastaavuus- %	12,4 %	8,0 %	8,7 %	6,3 %

2.2.5 Ulkopuolisten töiden kustannusvastaavuus

Ulkopuolisten töiden laskelma sisältää piirien liiketaloudellisen toiminnan tuotot ja kustannukset. Näitä ovat erilaiset rakennus-, väylänhoito- ja asiantuntijatyöt sekä viittatehtaan toiminta, joka on mukana vuoden 1999 luvuissa. Viittatehtaan tulot olivat 3,3 milj. mk, josta 2,9 milj. mk oli laitoksen sisäistä myyntiä. Ulkopuolisten töiden määrä vaihtelee vuosittain. Vuonna 1999 ulkopuolisten töiden määrä kasvoi eniten Saaristomeren ja Pohjanlahden merenkulkupiireissä. Toiminnan kannattavuus on hyvä.

Ulkopuolisten töiden kustannusvastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)
TUOTOT			
- Maksullisen toiminnan tuotot	5 333	3 795	6 610
- Muut tuotot			3 129
Tuotot yhteensä	5 333	3 795	9 739
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			1 883
- Henkilöstökustannukset	746	990	2 364
- Vuokrat			30
- Palvelujen ostot			1 696
- Muut erilliskustannukset	3 015	2 237	1 786
- Poistot	95	89	351
- Korot	99	85	330
Erilliskustannukset yhteensä	3 955	3 401	8 440
KÄYTTÖJÄÄMÄ	1 378	394	1 299
Osuus yhteiskustannuksista	328	205	527
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 283	3 606	8 967
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	1 050	189	772
Kustannusvastaavuus- %	124,5 %	105,2 %	108,6 %

2.2.6 Karttatoiminnan kustannusvastaavuus

Karttatoiminnan kustannusvastaavuus oli 14,9 %, mikä oli edellisen vuoden tasoa. Karttatoiminnan osalta ei ole mahdollista pyrkiä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska ajantasainen merikartta on oleellinen turvallisuustekijä. Tästä syystä hinnat on pidettävä kohtuullisina.

Karttatoiminnan kustannus- vastaavuuslaskelma (1000 mk)	1997 (toteutunut)	1998 (toteutunut)	1999 (toteutunut)
TUOTOT			
- Maksullisen toiminnan tuotot	1 994	2 670	2 349
- Muut tuotot			254
Tuotot yhteensä	1 994	2 670	2 603
KUSTANNUKSET			
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset			
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat			895
- Henkilöstökustannukset	8 349	8 494	8 440
- Vuokrat			1 392
- Palvelujen ostot			3 455
- Muut erilliskustannukset	4 933	6 810	216
- Poistot	820	1 105	1 503
- Korot	450	560	529
Erilliskustannukset yhteensä	14 552	16 969	16 430
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-12 558	-14 299	-13 827
Osuus yhteiskustannuksista	940	1 107	1 025
Kokonaiskustannukset yhteensä	15 492	18 076	17 455
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-13 498	-15 406	-14 852
Kustannusvastaavuus- %	12,9 %	14,8 %	14,9 %

2.2.7 Merenkulun turvallisuustoiminnan kustannusvastaavuudet

Merenkulun turvallisuustoiminta sisältää A) Katsastusten ja auditointien kustannusvastaavuuslaskelman ja B) Lupahallinnon kustannusvastaavuuslaskelman. Laskentaa uusittiin vuonna 1999 jakamalla merenkulun turvallisuusvalvonnan kustannukset viranomaistehtäville ja edellä mainituille maksullista toimintaa käsittävillä tehtävillä. Tästä syystä toiminnasta ei voida esittää vertailutietoja vuodelta 1998.

Katsastusten ja auditointien kustannusvastaavuus oli 49,6 prosenttia. Maksuja on tarkoitus nostaa asteittain täyden kustannusvastaavuuden saavuttamiseksi. Lupahallinnon osalta ei ole mahdollista päästä täyteen kustannusvastaavuuteen. Myös siltä osin on suunnitteilla hintojen nosto kustannustason nousua vastaavasti.

A= Katsastusten ja auditointien B= Lupahallinnon kustannus- vastaavuuslaskelma (1000 mk)	A 1999 (toteutunut)	B 1999 (toteutunut)
TUOTOT		
- Toiminnan tuotot	3 055	2 191
- Muut tuotot	594	23
Tuotot yhteensä	3 649	2 214
KUSTANNUKSET		
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset		
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	211	102
- Henkilöstökustannukset	4 766	3 001
- Vuokrat	414	276
- Palvelujen ostot	858	709
- Muut erilliskustannukset	880	1 113
- Poistot	190	115
- Korot	36	22
Erilliskustannukset yhteensä	7 355	5 338
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-3 706	-3 124
Osuus yhteiskustannuksista	0	0
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 355	5 338
Ylijäämä (+)/alijäämä (-)	-3 706	-3 124
Kustannusvastaavuus- %	49,6 %	41,5 %

3.1. Tilinpäätöslaskelmat

TUOTTO- JA KULULASKELMA	1.1.1999 - 31.12.1999		1.1.1998 - 31.12.1998	
Toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan tuotot	722 914 015,49		645 538 468,91	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 275 865,41		1 285 723,98	
Muut toiminnan tuotot	<u>10 997 475,50</u>	735 187 356,40	<u>23 352 594,17</u>	670 176 787,06
Toiminnan kulut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	96 954 671,61		91 674 069,65	
Varastojen lisäys ( ) tai vähennys (+)	-2 380 340,21		7 205 989,54	
Henkilöstökulut	496 129 620,31		493 792 550,13	
Vuokrat	23 474 531,82		23 533 037,67	
Palvelujen ostot	199 239 808,60		201 853 516,07	
Muut kulut	25 497 452,63		29 389 233,18	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	68 314,68		-1 011 793,81	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-74 819 751,00		-84 979 788,11	
Poistot	<u>226 803 787,21</u>	-990 968 095,65	<u>219 068 250,00</u>	-980 525 064,32
JÄÄMÄ I		-255 780 739,25		-310 348 277,26
Rahoitustuotot ja -kulut				
Rahoitustuotot	5 277 881,28		14 878 325,51	
Rahoituskulut	<u>-57 583 861,57</u>	-52 305 980,29	<u>-44 953 232,21</u>	-30 074 906,70
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot	701 339,00		950 187,00	
Satunnaiset kulut	<u>-681 507,30</u>	19 831,70	<u>-2 307 277,84</u>	-1 357 090,84
JÄÄMÄ II		-308 066 887,84		-341 780 274,80
Siirtotalouden tuotot ja kulut				
Tuotot:				
Siirtotalouden tuotot Euroopan Unionilta		500 000,00		
Kulut:				
Siirtotalouden kulut kunnille	-292 266,08		-536 434,01	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	-144 814 335,16		-138 497 911,81	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	<u>-3 974 115,00</u>	-149 080 716,24	<u>-4 722 000,00</u>	-143 756 345,82
JÄÄMÄ III		-456 647 604,08		-485 536 620,62
Tuotot ja kulut veroista ja pakollisista maksuista				
Perityt arvonlisäverot	3 428 839,37		2 453 806,18	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-57 727 112,02</u>	-54 298 272,65	<u>-57 100 517,62</u>	-54 646 711,44
TILIKAUDEN KULUJÄÄMÄ		<u>-510 945 876,73</u>		<u>-540 183 332,06</u>

TASE	31.12.1999		31.12.1998	
VASTAAVAA				
KANSALLISOMAISSUUS				
Muu kansallisuusomaisuus		72 107,00		
KÄYTTÖOMAISSUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	5 004 180,00		3 574 760,01	
Muut pitkävaikutteiset menot	12 930 322,00		2 426 320,00	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>2 691 371,00</u>	20 625 873,00	<u>7 617 320,47</u>	13 618 400,48
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	11 585 992,00		11 585 992,00	
Rakennusmaa- ja vesialueet	46 972 158,00		49 355 661,00	
Rakennukset	115 184 020,00		120 927 911,00	
Rakennelmat	1 223 530,00		1 349 581,00	
Rakenteet	1 257 102 563,00		1 295 223 972,95	
Koneet ja laitteet	1 607 008 463,00		1 734 792 480,95	
Kalusteet	6 373 207,00		6 959 898,64	
Muut aineelliset hyödykkeet	2 122 910,00		2 114 409,92	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>237 661 630,00</u>	3 285 234 473,00	<u>231 679 754,09</u>	3 453 989 661,55
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Käyttöomaisuusarvopaperit		311 400,00		476 074,00
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISSUUS				
Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	18 357 483,44		15 977 143,23	
Keskeneräinen tuotanto			110 725,68	
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>1 468 061,00</u>	19 825 544,44	<u>1 425 650,00</u>	17 513 518,91
Pitkäaikaiset saamiset				
Pitkäaikaiset saamiset		22 500 000,00		30 000 000,00
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	82 131 797,78		70 197 689,87	
Siirtosaamiset	302 950,12		14 792 123,00	
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 674 880,10		1 046 377,51	
Ennakkomaksut	<u>7 539 235,71</u>	91 648 863,71	<u>9 742 045,61</u>	95 778 235,99
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat				
Kassatilit		<u>101 105,35</u>		<u>133 493,45</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>3 440 319 366,50</u></u>		<u><u>3 611 509 384,38</u></u>

TASE	31.12.1999		31.12.1998	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	2 963 838 834,75		2 963 838 834,75	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	109 231 843,67			
Pääoman siirrot	402 611 049,23		649 415 175,73	
Tilikauden kulujäämä	<u>-510 945 876,73</u>	2 964 735 850,92	<u>-540 183 332,06</u>	3 073 070 678,42
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Muut pitkäaikaiset velat		195 224 321,00		271 202 254,00
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	99 064 473,00		92 415 905,00	
Ostovelat	48 134 293,07		32 300 865,71	
Tilivirastojen väliset tilitykset	13 713 974,46		11 838 532,40	
Edelleen tilittävät erät	16 640 808,54		23 899 929,94	
Siirtovelat	100 550 027,86		104 801 622,76	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>2 255 617,65</u>	<u>280 359 194,58</u>	<u>1 979 596,15</u>	<u>267 236 451,96</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>3 440 319 366,50</u></u>		<u><u>3 611 509 384,38</u></u>

MERENKULKULAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA 1.1.-31.12.1999

		Tilinpäätös 1998	Talousarvio 1999	Tilinpäätös 1999	Tilinpäätös- talousarvio Suurempi Pienempi(-)
TULOARVIOTILIT					
11.04.01.	Arvonlisävero	2 216 730,69	3 115 847,61	3 115 847,61	
12.31.30.	Merenkululaitoksen tulot	15 891 403,34	10 400 000,00	29 173 308,60	18 773 308,60
12.39.04.	Menorästien ja siir.määrärahojen peruutukset	1 576 303,29	1 515 109,86	1 515 109,86	
12.39.05.	Valtion maaomaisuuden ja tuloa tuot.oik. myynti	353 770,00	16 940,00	16 940,00	
12.39.09.	Valtiolle maks. päivä- ja äitiysrahat sekä stm	17 609,66	15 307,58	15 307,58	
Tuloarviotilit yhteensä		20 055 816,98	15 063 205,05	33 836 513,65	18 773 308,60
MENOARVIOTILIT					
26.98.61.	EU:n osallistuminen rak- ja aluekeh.ohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (S3V)	400 000,00			
26.98.61.1.	Tavoite 6	400 000,00			
28.80.24.	VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutustoiminta(S2V)	123 043,00	50 320,00	50 320,00	
28.81.23.	Arvonlisäveromenot (A)	56 862 793,14	57 414 120,26	57 414 120,26	
31.30.21.	Toimintamenot (osa EU) (S2V)	92 315 000,00	56 300 000,00	-9 921 264,90	-66 221 264,90
31.30.21.1.	Toimintamenot	91 215 000,00	55 200 000,00	-11 021 264,90	-66 221 264,90
31.30.21.2.	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus(EK)(varattu)	1 100 000,00	1 100 000,00	1 100 000,00	
31.30.22.	Saimaan kanavan hoitokunta (A)	1 162 299,19			
31.30.70.	Alusten hankinta (S3V)	253 000 000,00	141 000 000,00	141 000 000,00	
31.30.77.	Väyläverkon kehittäminen (S3V)	140 142 000,00	26 000 000,00	26 000 000,00	
31.30.77.1.	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus (EK)(varattu)	700 000,00			
31.30.77.1.	Väylätyöt		26 000 000,00	26 000 000,00	
31.30.77.2.	Väylätyöt	49 442 000,00			
31.30.77.3.	Kokkolan väylän raivaus	90 000 000,00			
31.30.87.	Maa- ja vesialueiden hankinta (A)		400 000,00	0,00	-400 000,00
31.30.87.	Maa- ja vesialueiden hankinta (S3V)	400 000,00			
31.32.31.	Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki (A)	536 434,01	250 000,00	292 266,08	42 266,08
31.32.40.	Lastialusten hankintojen tukeminen (A)	1 292 096,00			
31.32.40.1.	Vuosina 1988-89 hankittujen alusten korkotuet (EK)(enintään)	1 292 096,00			
31.32.41.	Ulkomaanliik. kauppa-alusluetteloon merkittyjen alusten kilpailudellytysten turvaaminen(A)	136 511 183,00	154 000 000,00	143 731 455,00	-10 268 545,00
31.32.44.	Saaristoliikenteen avustaminen (K)	694 632,81			
31.32.44.	Saaristoliikenteen avustaminen (S2V)		1 420 000,00	1 420 000,00	
31.32.50.	Lästimaksuista suoritettavat avustukset (A)	4 722 000,00	4 000 000,00	3 974 115,00	-25 885,00
34.06.02.	Palkkaperusteinen työllistämistuki valtionhallinnolle (A)	7 322 803,51	7 130 468,66	6 361 692,23	-768 776,43
34.06.02.1.	Palkkaukset	7 320 469,51	7 107 515,66	6 338 739,23	-768 776,43
34.06.02.2.	Muut menot (EK) (enintään)	2 334,00	22 953,00	22 953,00	
34.06.77.	Sijoitusmenot työll.turvaamis.(osaEU)(S3V)	9 927 000,00	18 010 000,00	18 010 000,00	
34.06.77.1.	EU:n aluekehitysrahaston kansallinen rahoitusosuus (EK)(varattu)				
34.06.77.1.1.	Tavoite 6		850 000,00	850 000,00	
34.06.77.2.	Muut sijoitusmenot	9 927 000,00	17 160 000,00	17 160 000,00	
Menoarviotilit yhteensä		705 411 284,66	465 974 908,92	388 332 703,67	-77 642 205,25
Tilikauden alijäämä		-685 355 467,68		-354 496 190,02	

3.2. Tilinpäätöslaskelmien liitteenä annettavat tiedot

Liite 1: Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tilivirastossa yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta.

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet eivät ole muuttuneet varainhoitovuoden aikana.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Käyttöomaisuuslaji	poistoaika vuosina
Aineettomat hyödykkeet	
110 Perustamis- ja järjestelymenot	5
111 Tutkimus- ja kehittämismenot	5
112 Aineettomat oikeudet	5 - 10
114 Muut pitkävaikutteiset menot	5 - 10
Aineelliset hyödykkeet	
122 Rakennukset	
Kiviset	35
Puiset	30
Varistorakennukset	20 -25
123 Rakennelmat	10 - 15
124 Rakenteet	
Väylät ja turvalaitteet	30
Kanavat	50
Muut rakenteet	30
125-126 Koneet ja laitteet	
Alukset	20 - 40
Veneet ja muut kuljetusvälineet	5 - 25
Koneet ja laitteet	3 - 15
127 Kalusteet	10
128 Muut aineelliset hyödykkeet	-

Liite 2: Henkilöstökulut ja luontoisedut sekä lomapalkkavelat

Henkilöstökulut ja luontoisedut (mk)	1.1.-31.12.1999
- Palkat ja palkkiot	391 659 004,80
- Luontoisedut	3 679 526,50
- Eläkekulut	73 801 457,05
- Muut henkilösivukulut	30 669 158,46
Yhteensä	499 809 146,81

Lomapalkkavelat (mk)	1.1.1999	31.12.1999
	91 427 239,00	94 436 025,00

Palkat ja palkkiot sisältävät palkkioita 310 401,11 mk
 sekä tulospalkkioita 661 224,00 mk

Liite 3: Kansallisomaisuuden ja käyttöomaisuuden hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset, mk

Hankintameno sisältää kaikki kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeet, joiden taloudellinen pitoaika ei tilikauden alussa ollut vielä loppunut, vaikka niiden hankintameno olisi jo kokonaan poistettu.

Kansallisomaisuus

	Muu kansallisomaisuus	
Hankintameno 1.1.1999	0	0
Lisäykset	72 107	72 107
Vähennykset	0	0
Hankintameno 31.12.1999	72 107	72 107
Kertyneet poistot 1.1.1999	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.1999	0	0
Arvonkorotukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	72 107	72 107

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.1999	4 900 333	2 610 400	7 617 320	15 128 053
Lisäykset	2 139 860	11 040 399	2 510 206	15 690 465
Vähennykset	0	0	-7 436 155	-7 436 155
Hankintameno 31.12.1999	7 040 193	13 650 799	2 691 371	23 382 363
Kertyneet poistot 1.1.1999	1 325 574	184 080	0	1 509 654
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	710 439	536 397	0	1 246 836
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0	0	0
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.1999	2 036 013	720 477	0	2 756 490
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	5 004 180	12 930 322	2 691 371	20 625 873

Käyttöomaisuus

	Aineelliset hyödykkeet					
	Maa/ rakennusmaa- ja vesialueet	Rakennukset, rakennelmat ja rakenteet	Koneet, laitteet ja kalusto ¹	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.1999	60 941 653	1 605 952 303	2 046 318 837	2 119 112	231 727 042	3 947 058 947
Lisäykset	92 797	48 095 589	28 545 361	15 640	51 463 328	128 212 715
Vähennykset	-2 476 300	-4 946 895	-19 716 283	0	-45 481 452	-72 620 930
Hankintameno 31.12.1999	58 558 150	1 649 100 997	2 055 147 915	2 134 752	237 708 918	4 002 650 732
Kertyneet poistot 1.1.1999	0	188 489 144	304 566 469	4 701	47 288	493 107 602
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	87 136 541	138 059 522	7 141	0	225 203 204
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0	0	321 133	0	0	321 133
Vähennysten kertyneet poistot	0	-34 801	-1 180 879	0	0	-1 215 680
Kertyneet poistot 31.12.1999	0	275 590 884	441 766 245	11 842	47 288	717 402 259
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	58 558 150	1 373 510 113	1 613 381 670	2 122 910	237 661 630	3 285 234 473

Käyttöomaisuus

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
	Käyttöomaisuusarvopaperit	Yhteensä
Hankintameno 1.1.1999	476 074	476 074
Lisäykset	5 360	5 360
Vähennykset	-169 234	-169 234
Hankintameno 31.12.1999	312 200	312 200
Kertyneet poistot 1.1.1999	0	0
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0	0
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	800	800
Sijoitusten tileistäpoistot	0	0
Kertyneet poistot 31.12.1999	800	800
Arvonkorotukset		
Kirjanpitoarvo 31.12.1999	311 400	311 400

¹ Koneet, laitteet ja kalusto -ryhmän vähennyksiin sisältyy 18 193 934 mk EU:n maksamaa jäänmurtajien rahoitusosuutta

Liite 4: Kansallis- ja käyttöomaisuuden arvonorotukset

Tilivirastossa ei ole tehty kansallis- ja käyttöomaisuuteen liittyviä arvonorotuksia.

Liite 5: Myönnetyt varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleet lainat eriteltyinä

Tilivirastolla ei ole ilmoitettavaa tähän liitteeseen.

Liite 6: Myönnetyt valtiontakaukset, valtion takuut ja muut vastuusitoumukset**Valtiontakaukset ja valtion takuut, mk**

Tilivirastolla ei ole myönnettyjä valtiontakauksia.

Muut vastuusitoumukset, mk

Sitoumus	Sitoumukset 1.1.1999	Muutos 1999	Sitoumukset 31.12.1999
Keskushallinto			
Merita Rahoitus, Agfa-kopiokone/33002905	40 392	-20 196	20 196
Merita Rahoitus, Agfa-kopiokone/33002732	36 202	-18 888	17 314
Kansallisrahoitus, Kodak-kopiokone/4111682	4 368	-2 184	2 184
XeroxCredit, Xerox-kopiokone/2137667196	0	68 277	68 277
Canon-kopiokone/KYR0022108	27 120	-13 560	13 560
Tukirahoitus, Ricoh-kopiokone/7709841269	0	76 780	76 780
Leonia Rahoitus, Canon-kopiokone/CDB 06678	43 890	-23 940	19 950
Leonia Rahoitus, Lanier-kopiokone/L5249843365	0	89 265	89 265
Merita Rahoitus, Agfa-kopiokone/30291822	50 768	-16 032	34 736
Merita Rahoitus, Agfa-kopiokone/33002524	36 202	-18 888	17 314
Merita Rahoitus, Kodak-kopiokone/10202721	299 322	-78 084	221 238
Leonia Rahoitus, Lanier-kopiokone/339021159	0	151 476	151 476
Leonia Rahoitus, Lanier-kopiokone/L5249842991	0	85 478	85 478
XeroxCredit, Xerox-kopiokone/2135007172	60 917	-20 305	40 612
XeroxCredit, Xerox-kopiokone/2138926870	0	68 844	68 844
Merita Rahoitus, Lanier-kopiokone/30290716	48 031	-13 404	34 627
XeroxCredit, Xerox-kopiokone/2137666726	0	66 538	66 538
Ge Capital, Lanier-kopiokone/339083720	0	180 900	180 900
Suomenlahden merenkulkupiiri			
Merita Rahoitus, Xerox-kopiokone	7 525	-6 020	1 505
Merita Rahoitus, Agfa-kopiokone	36 197	-18 885	17 312
Handelsbanken Rahoitus, Canon-kopiokone	15 115	-7 886	7 229
Ge Capital Equipment Finance, Lanier-kopiokone	42 169	-1 405	40 764
Ge Capital Equipment Finance, Lanier-kopiokone	161 700	-2 695	159 005
Leonia Rahoitus/Computer Rental, Compaq-tietokone	24 734	-14 428	10 306

Sitoumus	Sitoumukset 1.1.1999	Muutos 1999	Sitoumukset 31.12.1999
Saaristomeren merenkulkupiiri			
Tuloskone, Konica-kopiokone	158 823	-30 252	128 571
Kopian, Ricoh-kopiokone	16 259	-3 613	12 646
Pohjanlahden merenkulkupiiri			0
Handelsbanken Rahoitus, kopiokone	120 960	-34 560	86 400
Tukirahoitus, kopiokone	112 606	-34 648	77 958
Tukirahoitus, kopiokone	21 168	-5 292	15 876
Järvi-Suomen merenkulkupiiri			
Vuokrasopimus , Canon-kopiokone/311238	0	26 852	26 852
Leasingsopimus, telefaksi/200-20372	4 814	-2 888	1 926
Rahoitussopimus, kopiokone/LLE200-19892	62 680	-18 804	43 876
Leasingsopimus, takymetri Geodimeter Glos	35 875	-15 944	19 931
Leasingsopimus, Toshiba-kopiokone/961200	34 128	-11 376	22 752
Leasingsopimus, kopiokone ja faksi/009545	0	67 494	67 494
Leasingsopimus, kopiokone/005404	8 162	-4 452	3 710
Leasingsopimus, kopiokone/980333	20 920	-5 230	15 690
Leasingsopimus, kopiokone ja faksi/OH8382	0	35 920	35 920
Leasingsopimus, kopiokone/OH1585	4 364	-4 364	0
Leasingsopimus, faksi/FH6126	885	-885	0
Leasingsopimus, kopiokone ja faksi/OH9558	0	61 750	61 750
Leasingsopimus, kopiokone/OH4321	43 680	-43 680	0
Leasingsopimus, kopiokone/OH776	17 214	-17 214	0
Leasingsopimus, faksi/FH6125	3 245	-3 245	0
Leasingsopimus, kopiokone/OH	43 680	-16 380	27 300
Leasingsopimus, videotykkiAsk/FH024091	0	3 949	3 949
Leasingsopimukset yhteensä	1 644 116	453 896	2 098 012
Aleksia, Porkkalankatu 5, muutostyöt	1 689 331	-151 283	1 538 048
Aleksia, Porkkalankatu 5, toimitilavuokra	104 977 788	-11 485 284	93 492 504
Toimitilavuokrat yhteensä	106 667 119	-11 636 567	95 030 552
MUUT VASTUUSITOUMUKSET YHTEENSÄ	108 311 235	-11 182 671	97 128 564

Ulkomaanrahan määräisiä vastuusitoumuksia ei ole myönnetty.

**Liite 7: Peruste, jonka mukaista kurssia on käytetty muunnettaessa
ulkomaanrahan määräiset velat, saamiset ja muut sitoumukset
Suomen rahaksi**

Euroalueen sisäiset, kansallisten rahayksiköiden määräiset velat on muutettu kiinteillä euron muuntokertoimilla ensin euroiksi ja sitten markoiksi. Muut ulkomaanrahan määräiset velat on muutettu ensin euroiksi käyttämällä Euroopan keskuspankin noteeraamaa vuodenvaihteen valuuttakurssia ja sitten kiinteällä euron muuntokertoimella markoiksi.

Liite 8: Hallinnassa olevat eri yhtiöiden erilajiset osakkeet ja osuudet sekä muut osakkeisiin rinnastettavat arvopaperit

Arvopaperin nimi	Omistus- osuus- % ¹⁾	Kpl	Nimellisarvo yht. mk	Markkina-arvo yht. mk	Kirjanpitoarvo yht. mk
Muut osakkeet					
Saimaan Kanavamuseon tuki Oy		140	14 000,00		14 000,00
Suomen Asiakastieto		6	900,00		900,00
Suomen Autokatsastus					0,00
Muut osakkeet yhteensä					14 900,00
Muut osuudet					
Joensuun Seudun Puhelin		4	8 000,00		8 000,00
Kajaanin puhelinosuuskunta		1	2 200,00		2 200,00
Kimito telefonaktiebolag		2	5 600,00		5 600,00
Kokkolan Puhelin		6	7 200,00		7 200,00
Kuopion Puhelinyhdistys		7	16 800,00		16 800,00
Kymen Puhelin		8	17 600,00		17 600,00
Lovisa Tel.a.		3	7 800,00		7 800,00
Mikkelin Puhelinyhdistys		1	2 900,00		2 900,00
Naantalın Puhelinosuuskunta		1	2 400,00		2 400,00
Oulun puhelin		4	9 200,00		9 200,00
Outokummun Puhelin		2	3 800,00		3 800,00
Paraisten Puhelin		50	2 300,00		2 300,00
Pietarsaaren seudun puhelin		30	7 200,00		7 200,00
Pohjanmaan puhelinosuuskunta		2	5 000,00		5 000,00
Pohjois-Hämeen Puhelinoy		91	15 900,00		15 900,00
Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys		4	10 400,00		10 400,00
Porin Puhelin		5	13 500,00		13 500,00
Radiolinja		4	20 000,00		20 000,00
Rauman Seudun Puhelin		40	4 800,00		4 800,00
Savonlinnan Puhelin		12	31 200,00		31 200,00
Sonera		16	24 200,00		24 200,00
Telecom		2	5 400,00		5 400,00
Vaasan läänin puhelin		9	23 400,00		23 400,00
Vakka-Suomen Puhelin		30	37 800,00		37 800,00
Ålands telefon andels.		5	11 900,00		11 900,00
Muut osuudet yhteensä					296 500,00
Arvopaperit yhteensä					311 400,00

1) Omistusosuus-% ilmoitettu mikäli omistusosuus ylittää 10 prosenttia.

Liite 9: Hallinnassa oleva kansallisomaisuus, jota ei ole merkitty taseeseen

Tiliviraston hallinnassa olevaa, ennen 1.1.1998 hankittua kansallisomaisuutta ei ole merkitty taseeseen. Arvostamatta jätetty kansallisomaisuus:

Omaisuserä	KOM-numero
Gustavsvärnin radiomajakkarakennus	1995=000646
Gustavsvärnin majakkarakennus	1995=000647
Porkkalan majakkarakennus (Kalbådan)	1995=000648
Jussarön majakkarakennus	1995=000649
Rönnskärin majakkarakennus	1995=000650
Ilångon majakkarakennus (Russarö)	1995=000651
Tiiskerin majakkarakennus	1995=000652
Orregrundin pooki	1995=000653
Harmajan majakkarakennus	1995=000654
Ahkiolahden vanha sulkukanava	1995:000026
Konnuksen vanhat sulkukanavat	1995:000027
Taipaleen vanha sulkukanava	1995:000028
Ruokovirran sulkukanava	1995:000029
Viannan sulkukanava	1995:000030
Utran sulkukanava	1995:000031
Haapavirran sulkukanava	1995:000032
Jakokosken sulkukanava	1995:000033
Saapaskosken sulkukanava	1995:000034
Hälhän sulkukanava	1995:000035
S/S Saimaa	1995:000099
Museokiinteistö Jakokoski	1995:002523
Museoesineistö Varistaipale	1995:002524
Museoesineistö Taipaleen kanava	1995:002525
Museoesineistö Saimaan kanava	1995:002526
Museoesineistö Herraskoski	1995:002527
Saimaan kanavan museorakennus	1995:002573
Taipaleen kanavamuseo	1995:002574
Herraskosken kanavamuseo	1995:002575
Jakokosken kanavavar/näyttely	1995:002576
Varistaipaleen museo	1995:002577

Arvostamatta jätetty kansallisomaisuus:

Omaisuserä	KOM-numero
Märket merimajakka	1995+000657
Märket konehuonerakennus	1995+000658
Märket makasiini	1995+000659
Märket käymälä	1995+000660
Utön kivimakasiini	1995+000929
Märket, maa-alue	1995+000973
Flötjanin majakan maa-alue	1995+000974
Iågskärin majakan maa-alue	1995+000975
Kasalan kaasuväli	1995+001313
Säpin valolinssi	1995+001322
Seinäkello	1995+002211
Ilmapuntari	1995+002214
Kaukoputki lasivitrinissä	1995+002215
Kompassi	1995+002728
Lipas	1995+002730

Tilivuoden aikana tapahtuneet muutokset taseeseen merkitsemättömässä kansallisomaisuudessa:

Omaisuserä	KOM-numero	Muutos
Haapasaaren pooki	1995+000655	Hallinnan siirto Puolustusministeriölle 2.12.1999
Bengtskärin majakkakiinteistö	1995+000899	Hallinnan siirto VM/Kapiteeli Oylle 31.12.1999
Bengtskärin saunarakennus	1995+000900	Hallinnan siirto VM/Kapiteeli Oylle 31.12.1999
Bengtskärin käymälä/varasto	1995+000901	Hallinnan siirto VM/Kapiteeli Oylle 31.12.1999
Bengtskärin varasto	1995+000902	Hallinnan siirto VM/Kapiteeli Oylle 31.12.1999
Lyökin muistopooki	1995+000895	Hallinnan siirto VM/Kapiteeli Oylle 31.12.1999

Liite 10: Selvitys kirjanpidon täydentämisestä tilinpäätöksessä talousarvioasetuksen 42 f §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla

Muiden kuin tuotannontekijän hankinnasta aiheutuneiden menojen ja suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjaamisperusteet talousarviokirjanpidossa

Talousarviokirjanpidon tili	Tulo-/menolaji	Kirjausperuste TaKP:ssa
Tuloarviotilit		
Menoarviotilit		
313231 Kauppa-teoll.sat.rak.korkotuki	8201 Pääomatalouden kulut kunnille	maksupäätösperuste
313241 Ulkomaan liikenteen alustuki	8230 Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	maksupäätösperuste
313244 Saaristoliikentaan avustaminen/korkotuki	8230 Käyttötalouden kulut elinkeinoelämälle	maksupäätösperuste
313150 Lästimaksuista maksettavat avustukset	8250 Käyttötal.kulut voittoa tavoitt. yhteisöille	maksupäätösperuste

Tuotannontekijän hankinnasta aiheutuneiden menojen ja suoritteiden myynnistä saatavien tulojen kirjaamisperusteet talousarviokirjanpidossa siltä osin kuin ne eroavat liikekirjanpidon kirjaamisperusteesta (suoriteperuste).

Talousarviokirjanpidon tili	Tulo-/menolaji	Kirjausperuste TaKP:ssa
Tuloarviotilit		
Menoarviotilit		
3130702 Kaluston hankinta/rahoitusmenot	5003 Kurssi- ja emissiotappiot, lainat	maksuperuste/laskennallinen kurssiero

Liite 11: Erittely seuraavaan varainhoitovuoteen siirretyistä määrärahoista, mk

	Siirrettyjen määrärahojen tilit	Alkusaldo 1.1.1999	Kertymä vuoden alusta	Loppusaldo 31.12.1999
4.98.26.98.61	EU:n osallistuminen rak.- ja aluekehitysohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU)(S3V)	-400 000,00	400 000,00	0,00
4.98.26.98.61.1	Tavoite 6	-400 000,00	400 000,00	0,00
4.98.28.80.24	VEL-perusteinen ja varh.kunt.toiminta (S2V)	-23 949,21	23 949,21	0,00
4.99.28.80.24	VEL-perusteinen ja varh.kunt.toiminta (S2V)		-23 796,00	-23 796,00
4.98.31.30.21	Toimintamenot (osa EU)(S2V)	-72 321 198,91	72 321 198,91	0,00
4.98.31.30.21.1	Toimintamenot	-71 221 198,91	71 221 198,91	0,00
4.98.31.30.21.2	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus (EK)(varattu)	-1 100 000,00	1 100 000,00	0,00
4.99.31.30.21	Toimintamenot (osa EU)(S2V)		-56 300 000,00	-56 300 000,00
4.99.31.30.21.1	Toimintamenot		-55 244 374,24	-55 244 374,24
4.99.31.30.21.2	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus (EK)(varattu)		-1 055 625,76	-1 055 625,76
4.98.31.30.70	Kaluston hankinta (S3V)	-2 205 822,79	2 205 822,79	0,00
4.99.31.30.70	Alusten hankinta (S3V)		-16 044 980,19	-16 044 980,19
4.97.31.30.77	Väylätyöt (S3V)	-2 369 588,31	2 369 588,31	0,00
4.97.31.30.77.1	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus (EK)(varattu)	-595 062,81	595 062,81	0,00
4.97.31.30.77.2	Väylätyöt	-1 774 525,50	1 774 525,50	0,00
4.98.31.30.77	Väylätyöt (osa EU)(S3V)	-70 483 147,84	65 624 493,90	-4 858 653,94
4.98.31.30.77.1	EU:n aluekehitysrahastosta rahoitettavien hankkeiden kansallinen osuus (EK)(varattu)	-699 295,68	699 295,68	0,00
4.98.31.30.77.2	Väylätyöt	-22 928 317,35	18 069 663,41	-4 858 653,94
4.98.31.30.77.3	Kokkolan väylän raivaus	-46 855 534,81	46 855 534,81	0,00
4.99.31.30.77	Väyläverkon kehittäminen (S3V)		-10 907 043,95	-10 907 043,95
4.99.31.30.77.1	Väylätyöt		-10 907 043,95	-10 907 043,95
4.97.31.30.87	Maa- ja vesialueiden hankinta (S3V)	-400 000,00	400 000,00	0,00
4.98.31.30.87	Maa- ja vesialueiden hankinta (S3V)	-400 000,00	0,00	-400 000,00
4.99.31.32.44	Saaristoliikenteen avustaminen (S2V)		-337 119,84	-337 119,84
4.97.31.99.77	Vuosaaren sataman liikenneväylien suunnittelu (S3V)	-700 792,88	700 792,88	0,00
4.97.34.06.77	Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU)(S3V)	-1 320 250,00	1 320 250,00	0,00
4.97.34.06.77.1	Euroopan aluekehitysrahaston kansallinen rahoitusosuus (EK)(varattu)	-120 250,00	120 250,00	0,00
4.97.34.06.77.11	Tavoite 6	-120 250,00	120 250,00	0,00
4.97.34.06.77.2	Muut sijoitusmenot	-1 200 000,00	1 200 000,00	0,00
4.98.34.06.77	Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU)(S3V)	-9 309 413,85	6 059 997,34	-3 249 416,51
4.98.34.06.77.2	Muut sijoitusmenot	-9 309 413,85	6 059 997,34	-3 249 416,51
4.99.34.06.77	Sijoitusmenot työllisyyden turvaamiseksi (osa EU)(S3V)		-9 435 200,15	-9 435 200,15
4.99.34.06.77.2	Muut sijoitusmenot		-9 435 200,15	-9 435 200,15
Siirretyt määrärahat yhteensä		-159 934 163,79	58 377 953,21	-101 556 210,58

Liite 12: Talousarviossa myönnettyt valtuudet sekä niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot

Valtuudet, niiden käyttö ja käytöstä aiheutuvat menot vuonna 1999 (milj.mk)

Valtuudet ja niiden käyttö	Valtuuslaji				Valtuuksien käytöstä aiheutuvat menot						
	Määrä	Käytetty	Jäljellä	Aikaisempina vuosina	1999	2000	2001	2002	2003	Yht.	
31.32.31 Kauppa-teoll.sat.rak.											
Ei-käytettävissä olevat valtuudet											
9061608 Korkotuki	KTU	45	37	8	12	0	0	0	0	0	12
9161603 Korkotuki	KTU	25	21	4	8	0	0	0	0	0	8
9261601 Korkotuki	KTU	25	24	1	3	0	0	0	0	0	3
Yhteensä		95	82	13	23	0	0	0	0	0	23
Käytettävissä olevat valtuudet											
Yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TA-tili yhteensä		95	82	13	23	0	0	0	0	0	23
31.30.70 Kaluston hankinta											
Ei-käytettävissä olevat valtuudet											
9161605 Monitoimimurtaja I	MRA	630	582	48	428	62	60	54	0	0	604
9261603 Monitoimimurtaja II	MRA	671	563	108	338	64	66	61	56	51	636
Yhteensä		1 301	1 145	156	766	126	126	115	56	51	1 240
Käytettävissä olevat valtuudet											
Yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TA-tili yhteensä		1 301	1 145	156	766	126	126	115	56	51	1 240
31.32.44 Saaristoliik.avustam.											
Ei-käytettävissä olevat valtuudet											
9561602 Saaristoliikenteen korkotuki määrä alle miljoona mk	KTU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Käytettävissä olevat valtuudet											
Yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TA-tili yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KAIKKI YHTEENSÄ

1 263

Liite 13: Tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma

Täsmäytyslaskelma 1.1. - 31.12.1999, mk

1. Kulujäämä	-510 945 876,73
2. Kirjaukset, jotka ovat mukana tuotto-/kulujäämässä mutta eivät talousarvion yli-/alijäämässä	
Tuotto-/kulutilikirjaukset, joita ei kirjata talousarviotulona tai -menona	175 416 868,78
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tili- luokassa talousarvioon kirjaamista odottavien erien tilille	0,00
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tili- luokassa siirrettyjen määrärahojen tilille	58 367 953,21
Tuotto-/kulukirjaukset, jotka kirjataan talousarviokirjanpidon tili- luokassa ulkopuolisen rahoituksen tilille	0,00
3. Kirjaukset, jotka eivät ole mukana tuotto-/kulujäämässä mutta ovat mukana talousarvion yli-/alijäämässä	
Tasetilikirjaukset, jotka kirjataan myös talousarviotulona tai -menona.	-77 335 135,28
4. Laskelma yhteensä	-354 496 190,02
5. Talousarvion alijäämä	354 496 190,02
6. Ero	<u>0,00</u>

Liite 14: Oman pääoman muutokset, mk

OMA PÄÄOMA	1999	1998
Valtion pääoma 1.1.1998	2 963 838 834,75	2 963 838 834,75
Edellisten tilikausien pääoman muutos 1.1.	0,00	0,00
Tilinavaussiirto (Tilikauden kulujäämä)	-540 183 332,06	0,00
Tilinavaussiirto (Pääoman siirrot)	649 415 175,73	0,00
Edellisten tilikausien pääoman muutos 31.12.	109 231 843,67	0,00
Pääoman siirrot 1.1.	649 415 175,73	0,00
Tilinavaussiirto	-649 415 175,73	0,00
Siirrot valtion yleiseltä postisiirtomenotililtä	1 191 610 653,79	1 322 931 482,32
Siirrot valtion yleiselle postisiirtotulotilille	-777 934 408,56	-660 526 618,09
Siirrot läheteiden tililtä	-8 160 851,00	-12 993 088,50
Tilivirastojen väliset hallinnan siirrot	-2 904 345,00	3 400,00
Yhteishankinnoista aiheutuvat menonsiirrot	0,00	0,00
Pääoman siirrot 31.12.	402 611 049,23	649 415 175,73
Tilikauden kulujäämä 1.1.	-540 183 332,06	0,00
Tilinavaussiirto	540 183 332,06	0,00
Tilikauden kulujäämän siirto taseeseen	-510 945 876,73	-540 183 332,06
Tilikauden kulujäämä 31.12.	-510 945 876,73	-540 183 332,06
Valtion pääoma yhteensä 31.12.	2 964 735 850,92	3 073 070 678,42

Liite 15: Tuotto- ja kululaskelmaan kirjattava talousarvion ulkopuolinen rahoitus, mk

Rahoituslähde	Saldo 1.1.1999	Kertynyt	Käytetty	Saldo 31.12.1999	Ulkopuolinen rahoitus käyttötarkoituksittain eriteltynä
EU	166 742	0	0		Jäänmurtajien suunnittelumenot
EU	378 920	0	40 686		VTS-hankkeen rahoitustuki
EU	666 375	0	150 000		Ten-tuki euroarktisen liikennealueen satamille
EU	142 925	0	0		Pohjolan kolmion satamien kehittäminen
TEN-rahoitusennakoiden siirto LKP-tilille 2622			1 164 276		
Yhteensä	1 354 962	0	1 354 962	0	

Liite 16: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Liite 17: Taseeseen sisältymättömät tiliviraston hallinnoimat rahastoidut varat, säätiöt ja yhdistykset

Tilivirastolla ei ole taseeseen sisältymättömiä tiliviraston hallinnoimia rahastoituja varoja, säätiöitä ja yhdistyksiä.

3.3 Tilinpäätöslaskelmien tarkastelu

3.3.1 Tuotto- ja kululaskelma

Tuotot

Merenkululaitoksen tuotot olivat vuonna 1999 yhteensä 735,2 milj.mk, kun ne vuotta aiemmin olivat 670,2 milj. Kasvua edellisestä vuodesta oli 9,7 prosenttia.

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 12 prosenttia. Vuonna 1999 maksullisen toiminnan tuotoista 53,5 prosenttia tuli kauppamerenkulun väylätoiminnasta, 28 prosenttia luotsauksesta ja 14 prosenttia monitoimimurtajien kaupallisesta toiminnasta, loput 4,5 prosenttia maksullisen toiminnan tuotoista, yhteensä 32 milj. mk, jakautui lähes 20 eri tehtävälle.

Verrattuna edelliseen vuoteen luotsaustoimintaan kohdistuvat tuotot kasvoivat 45,8 milj. mk eli 29,1 prosenttia, väylämaksutuotot vähenivät 15,1 milj. mk eli 3,8 prosenttia ja monitoimimurtajien kaupallisen toiminnan tuotot kasvoivat 31,4 milj. mk eli 43,2 prosenttia.

Muut toiminnan tuotot olivat 12,4 milj. mk pienemmät kuin vuonna 1998. Luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Kun otetaan huomioon, että muiden toiminnan tuottojen vähenemisestä 8,2 milj. mk aiheutuu kirjauskäytännön muutoksesta, on todellinen vähennys 4,2 milj. mk. Tämä koostuu valtioneläkemaksun palautuksen pienentymisestä 4,2 milj. markalla, EU-tulojen kasvusta 1,8 milj. markalla, piirien ja keskushallinnon sekalaisten tulojen kasvusta 2,2 milj. markalla ja 4 milj. mk vuoden 1998 kertaluontoisten tuloista.

Toiminnan kulut

Merenkululaitoksen toiminnan kulut vuonna 1999 olivat 991 milj. mk ja vuotta aiemmin 980,5 milj. mk. Kasvua oli 10,5 milj. mk eli 1,1 prosenttia.

Henkilöstökulut

Suurin kuluerä on henkilöstökulut, joiden osuus kulujen määrästä on 50 prosenttia. Tuotto-kululaskelman henkilöstökulut olivat vuonna 1999 yhteensä 496,1 milj. mk, mikä oli 0,5 prosenttia edellistä vuotta enemmän. Vuoden 1999 henkilöstökulut olivat yhteensä 496,4 milj. mk ja ne jakautuivat seuraavasti: 481,2 milj. mk aiheutti toimintamenomomentin varsinaisista henkilöstökuluista, 2,9 milj. mk kohdistui itse valmistettuun käyttöomaisuuteen, 8,2 milj. mk oli työllisyysperusteisia palkkauksia, 0,7 milj. mk toisille tilivirastoille siirrettäviin menoihin liittyviä henkilöstökuluja ja 3,0 milj. mk lomapalkkavelan muutosta.

Vuoden 1998 toimintamenojen varsinaisten palkkausten määrä oli 475,8 milj. mk. Kun otetaan huomioon vuonna 1999 tapahtuneet aikaisempiin sopimuksiin perustuneet tupo-korotukset ja satamaluotsauksen kompensatioiden vaikutus eli yhteensä 13 milj. mk, on vertailukelpoinen 1998 henkilöstökulujen määrä 488,8 milj. mk. Kun tätä verrataan vuoden 1999 toimintamenomomentin henkilöstökuluihin, vähennystä

vuoteen 1998 verrattuna on 7,5 milj. mk eli 1,6 prosenttia. Toimintamenomomentin henkilötyövuosien lukumäärä väheni edellisestä vuodesta 1,5 prosenttia.

Aineet, tarvikkeet ja varaston muutokset

Aineiden ja tarvikkeiden ostot kasvoivat edellisestä vuodesta 5,8 prosenttia. Suurin kasvu tapahtui arvoltaan vähäisten koneiden ja kaluston kohdalla. Tämän erän kasvu johtui lähinnä kirjauskäytännön muutoksesta, kun vuosikuluina käsiteltävän kaluston ylärajaa korotettiin vuoden 1999 alusta.

Vuonna 1999 aine- ja tarvikevarastojen määrä lisääntyi 2,3 milj. mk, josta jäänmurtajien polttoainevaraston kasvu oli 2,1 milj. mk ja Suomenlahden piirin turvalaitevaraston kasvu 0,4 milj. mk ja muiden piirien varastojen vähennys 0,2 milj. mk. Viittatuotannon valmisteverastojen määrä oli hieman vuoden 1998 lopun arvoa pienempi.

Poistot

Poistojen määrä vuonna 1999 oli 226,8 milj. mk kun se vuotta aiemmin oli 219,0 mk. Kasvua oli 7,8 milj. mk eli 3,5 prosenttia. Koneiden ja kaluston poistot kasvoivat 4,3 milj. mk, väylien 3,9 milj. mk ja atk-ohjelmien 0,5 milj. mk, muiden omaisuusryhmien poistot vähenivät yhteensä 0,9 milj. mk. Suurin poistojen määrä kasvattanut erä oli monitoimimurtaja Botnica, jonka poistot olivat vuonna 1999 koko vuodelta kun ne vuonna 1998 olivat vain puolelta vuodelta.

Merenkululaitoksen vuoden 1999 poistoista 44 prosenttia eli n. 100 milj. mk aiheutui jää- ja monitoimimurtajista, 23 prosenttia eli 53 milj. mk rannikon kauppamerenkulun väylätoiminnasta, 15 prosenttia eli 33 milj. mk sisävesien väylistä ja kanavista ja 6 prosenttia luotsauksesta.

Valmistus omaan käyttöön

Valmistus omaan käyttöön vuonna 1999 oli 74,8 milj. mk, mikä oli 12 prosenttia vähemmän kuin vuonna 1998. Tämä kuluerä sisältää itse valmistetun tai teetetyn käyttöomaisuuden aktivoinnit, joista suurin osa kohdistuu väyliin ja muihin pienehköihin rakentamis- sekä kalustonuusimishankkeisiin.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot olivat vuonna 1999 5,3 milj. mk. Tämä koostui jm Tarmon ja jm Varman kauppahintasaatavien korkotuloista, jotka olivat yhteensä 2,8 milj. mk ja loput 2,5 milj. mk koostui laskutetuista viivästyskoroista. Vuonna 1998 rahoitustuotot olivat 14,9 milj. mk, mikä sisälsi edellä mainittujen jäänmurtajasaatavien 2,8 milj. markan korkotulojen lisäksi Msv Fennican ja Msv Nordican USD-määräisen velan laskennallista kurssieroja per 31.12.1998 yhteensä 11,8 milj. mk. Kurssimuutosten johdosta vastaava kurssiero on vuoden 1999 lopussa rahoituskuluissa.

Rahoituskulut olivat vuonna 1999 yhteensä 57,6 milj. mk. Tähän sisältyy Msv Fennican ja Msv Nordican pitkäaikaisten velkojen valuuttamääräisiä korkokuluja 17,4 milj. mk ja markkamääräisiä korkokuluja 15,8 milj. mk yhteensä 33,2 milj. mk. Lisäksi rahoituskuluissa on monitoimimurtajiin liittyvän velan realisoituneet kurssitappiot 1,2 milj. mk. Rahoituskuluihin on myös kirjattu USD-määräisen velkapääoman lasken-

nallinen kurssiero per 31.12.1999 yhteensä 23,1 milj. mk. Vuonna 1998 rahoituskuluihin sisältyi monitoimimurtajien korkokuluja 43,6 milj. mk ja velan lyhennysten realisoituneita kurssitappioita 1,1 milj. mk.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät korkotuotot ja -kulut sekä realisoituneet kurssierot on kirjattu talousarvion mukaisesti maksuperusteella.

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin sisältyvät USD-määräisten velkojen laskennalliset kurssierot on kirjattu tilinpäätöksessä ainoastaan liikekirjanpitoon.

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Siirtotalouden kulut sisältävät merenkululaitoksen maksamat merenkulun edistämiseen liittyvät valtionavustukset, joista suurimman erän muodostaa ulkomaanliikenteen kauppaa-alusluetteloon merkittyjen alusten kilpailuedellytysten turvaamiseksi maksettua tuki, jota maksettiin 143,7 milj. mk, mikä oli 5,2 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna. Vuonna 1998 tätä tukea maksettiin 136,5 milj. mk

3.3.2

Tase

Taseen loppusumma oli 3,44 mrd. mk, mikä oli 4,7 prosenttia vähemmän kuin vuoden 1998 lopussa.

Käyttöomaisuus

Vuoden 1999 tilinpäätöksessä aineettomat hyödykkeet olivat 20,6 milj. mk, mikä oli 7 milj. eli 51,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998. Suuri kasvu johtui merikartta-toiminnan uusien atk-järjestelmien valmistumisesta ja vuosituhannen vaihtumisen aiheuttamasta atk-ohjelmistojen uusimisesta.

Aineellisten hyödykkeiden taseen loppusumma oli vuoden 1999 lopussa 3,285 mrd. mk. Tämä oli 4,9 prosenttia eli 168,7 milj. mk vuoden 1998 lopun arvoa pienempi. Aineellisten hyödykkeiden taseryhmän poistot vuonna 1999 olivat 224,3 milj. mk. Omaisuuden lisäykset olivat yhteensä 82,7 milj. mk. Vähennykset myydystä ja poistetusta omaisuudesta 7,5 milj. mk, hallinnan siirrot muille valtion yksiköille olivat 1,4 milj. mk ja EU:lta saatu monitoimimurtaja Botnican Ten-tuen loppusuoritus 18,2 milj. mk, joka kirjattiin rahoitusosuutena vähentämään käyttöomaisuuden määrää.

Suurin aineellisen käyttöomaisuuden taseryhmä on koneet ja laitteet 1,607 mrd. mk, mikä sisältää jäänmurtajat 1,310 mrd. mk. Toinen huomattava käyttöomaisuusryhmä on rakenteet, joka sisältää mm väylät ja turvalaiteet sekä kanavat. Näiden tasearvo vuoden 1999 lopussa oli 1,257 mrd. mk.

Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset olivat vuoden 1999 lopussa 22,5 milj. mk ja ne muodostuvat j.m. Tarmon ja j.m. Varman myynnistä aiheutuneiden kauppahintasaatavien pitkäaikaisista osuuksista.

Myyntisaamiset olivat 82,1 milj. mk ja ne sisältävät lähinnä monitoimimurtajien ja luotsaustoiminnan avoimet saamiset vuoden 1999 lopussa. Myyntisaamisten määrä kasvoi edellisen vuoden tilinpäätöksestä 17 prosenttia eli 11,9 milj. mk. Syynä tähän kasvuun on se, että 14,0 milj. mk:n tulovaraus on vuoden 1998 tilinpäätöksessä siirtosaamisissa ja vuoden 1999 lopussa sitä ei ole, kun vuodelle 1999 kohdistuvat tulot sisältyvät kokonaan myyntisaamisiin.

Lyhytaikaisten saamisten ennakkomaksut erä oli vuoden 1999 lopussa 7,5 milj. mk ja se sisältää jm Tarmon ja jm Varman myynnistä aiheutuneiden kauppahintasaatavien seuraavana vuonna erääntyvät osuudet, jotka on sinne kirjattu Valtiokonttorin ohjeiden mukaisesti.

Pitkäaikainen vieras pääoma

Muut pitkäaikaiset velat olivat vuoden 1999 lopussa 195,2 milj. mk, mikä oli 76 milj. mk vähemmän kuin vuotta aiemmin. Nämä velat muodostuvat Msv Fennican ja Msv Nordican hankintasopimuksiin perustuvien velkojen pitkäaikaisista osuuksista. Muista pitkäaikaisista veloista 116,4 milj. mk muodostuu USD-määräisen velan osuudesta ja 78,8 milj. mk FIM-määräisen velasta. USD-määräinen velka on arvostettu tilinpäätöspäivän mukaiseen Suomen Pankin keskipurssiin.

Lyhytaikainen vieras pääoma

Valtiokonttorin tilinpäätösohjeiden mukaisesti monitoimimurtajien pitkäaikaisten velkojen seuraavan vuoden lyhennys on kirjattu lyhytaikaisiin velkoihin saatujen ennakoiden tilille. Tilin saldo vuoden 1999 lopussa oli 99,0 milj. mk, mistä Msv Fennican seuraavana vuonna erääntyvien velkojen osuus on 51 milj. mk ja Msv Nordican osuus 48,0 milj. mk.

Ostovelkojen määrä oli vuoden 1999 lopussa 48,1 milj. mk, mikä oli 15,8 milj. mk enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Monitoimimurtajien kesätyöhön liittyen vuoden 1999 syksyllä saatiin kolme vuotta 1998 koskevaa laskua, joihin liittyi epäselvyyksiä ja joista suurinta NOK 3 108 577,32 suuruista laskua ei voitu hyväksyä suurimmaksi osaksi. Tämän laskun hyväksyttävästä osuudesta n. FIM 800 000 mk sisältyy varaus siirtovelkoihin. Koska kiista oli auki laskut poistettiin reskontrasta ennen tilinpäätöstä ja lisättiin sinne vuoden 2000 puolella. Liikekumppani kuittasi tammikuussa 2000 nämä laskut sekä muita hyväksyttömiä laskuja suorituksestaan. Tätä merenkululaitos ei ole kuitenkaan hyväksynyt vaan on kirjannut maksetuksi vanhimmasta päästä maksetuksi kirjattuja laskuja suorituksen verran.

Siirtovelkojen määrä vuoden 1999 lopussa oli 100,6 milj. mk, mistä 94 milj. mk koostui lomapalkkavelasta.

3.3.3 Talousarvion toteutumalaskelma

31.30.21 Merenkululaitoksen toimintamenot

Merenkululaitoksen toimintamomentin tulot vuonna 1999 olivat 742,5 milj. mk ja bruttomenot 736,4 milj. mk, josta 72,3 milj. mk kirjattiin edelliseltä vuodelta siirryneelle määrärahalle. Määrärahan nettokäyttö oli 6,0 milj. mk. Vuodelle 2000 siirrettiin 56,3 milj. mk. Momentilta jäi siirtämättä 66,2 milj. mk johtuen siitä, että määrärahaa ei voi siirtää enempää kuin vuotuisen rahan määrä. Ongelma tulee ratkaista toisaalta myöntämällä peruuntuneet rahat laitokselle takaisin lisäbudjetissa, koska rahat ovat laitoksen toiminnan kannalta välttämättömiä. Merenkululaitos oli vuonna 1999 hankkinut ylimääräisiä tuloja saadakseen rahaa toimintansa hallittuun sopeuttamiseen, kun merenkululaitos joutui rahoituskriisiin väylämaksutulon budjetoitua huomattavasti pienemmän kertymän vuoksi. Olisi myös löydettävä pysyvä ratkaisu tähän ongelmaan, jotta tulosjohtaminen voisi jatkossa toimia.

31.30.21 Toimintamenot

Talousarvion toteutumalaskelman täydentäminen, nettobudjetoidut talousarviotulot ja -menot

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio		Käytettävissä	Käytetty, kertynyt tai peruutettu	Siirretty vuodelle 2000	Vertailu talousarvioon
	Vuodelta 1999	Edellisiltä vuosilta				
31.30.21. Toimintamenot (osa EU) (S2V)						
Bruttomenot	765 220 000			742 503 720		
-bruttotulot	~~-708 920 000~~			~~-736 403 786~~		
=nettomenot	56 300 000	72 321 199	128 621 199	6 099 934	56 300 000	-66 221 265

Muut luvun 31.30 momentit

Merenkululaitoksen momenttien 31.30.70, 77 ja 87 käyttö ilmenee seuraavasta taulukosta. Näiden momenttien määrärahoja oli vuonna 1999 käytettävissä yhteensä 243,3 milj. mk, mistä edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja oli yhteensä 75,9 milj. mk. Näiden määrärahojen käyttö oli yhteensä 210,6 milj. mk, mistä monitoimimurtajien velkojen lyhennyksiin ja korkoihin käytettiin yhteensä 126,5 milj. mk, Kokkolan väylän pommien raivaukseen 51,6 milj. mk. Väylä- ja VTS-hankkeisiin investoitiin yhteensä 32,5 milj. mk. Näiden momenttien määrärahoja siirtyi vuodelle 2000 yhteensä 32,2 milj. mk

Luku 31.32 Merenkulun edistäminen

Merenkulun edistämiseen tarkoitettujen momenttien määrärahaa oli käytettävissä 159,7 milj. mk. Kun määrärahoja käytettiin yhteensä 149,1 milj. mk, peruuntui arviomäärärahoja yhteensä 10,3 milj. mk. Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki ylitettiin arviomäärärahan ylityslupaan perustuen 42 266 markalla. Saaris-toliikenteen avustamisen momentti 31.32.44 muutettiin siirtomäärärahaksi ja siitä siirrettiin vuodelle 2000 337 120 mk.

Muiden virastojen momentit

Vuonna 1999 käytettiin työllisyysmäärärahoja yhteensä 22,3 milj. mk, mikä oli 3,8 milj. mk enemmän kuin vuonna 1998. Näillä määrärahoilla työllistettiin 63 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna 74 henkilötyövuotta).

Bruttobudjetoitujen momenttien talousarviotulot ja menot

Talousarvion toteutumalaskelman täydentäminen, bruttobudjetoidut talousarviotulot ja -menot

Talousarviotili	Määräraha tai tuloarvio		Käytettävissä	Käytetty, kertynyt tai peruutettu	Siirretty vuodelle 2000	Vertailu talousarvioon
	Vuodelta 1999	Edellisiltä vuosilta				
11.04.01. Arvonlisävero				3 115 848		
12.31.30. Merenkululaitoksen tulot	10 400 000			29 173 309		18 773 309
12.39.04. Menorästien ja siir.määrärahojen peruutukset				1 515 110		
12.39.05. Valtion maaomaisuuden ja tulo tuott. oik. myynti				16 940		
12.39.09. Valtiolle maks. päivä- ja äitiysrahat sekä stn				15 308		
26.98.61. EU:n osallistuminen rak.- ja aluekeh.ohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (S3V)	0	400 000	400 000	400 000	0	
28.80.24. VEL-perusteinen ja varhaiskuntoutustoiminta (S2V)	50 320	23 949	74 269	50 473	23 796	
28.81.23. Arvonlisäveromenot (A)				57 414 120		
31.30.70. Alusten hankinta (S3V)	141 000 000	2 205 823	143 205 823	127 160 843	16 044 980	
31.30.77. Väylaverkon kehittäminen (S3V)	26 000 000	72 852 736	98 852 736	83 087 038	15 765 698	
31.30.87. Maa- ja vesialueiden hankinta (A)	400 000		400 000	0		-400 000
31.30.87. Maa- ja vesialueiden hankinta (S3V)		800 000	800 000	400 000	400 000	
31.32.31. Kauppa- ja teollisuus- satamien rakentamisen korkotuki (A)	250 000		250 000	292 266		42 266
31.32.41. Ulkomaanliik. kauppa- alusluetteloon merkittyjen alusten kilpailuedellytysten turvaaminen (A)	154 000 000		154 000 000	143 731 455		-10 268 545
31.32.44. Saaristoliikenteen avustaminen (S2V)	1 420 000		1 420 000	1 082 880	337 120	
31.32.50. Lästimaksuista suoritettavat avustukset (A)	4 000 000		4 000 000	3 974 115		-25 885
31.99.77. Vuosaaren sataman liikenneväylien suunnittelu		700 793	700 793	700 793	0	
34.06.02. Palkkaperusteinen työllistämistuki valtion- hallinnolle (A)	7 130 469		7 130 469	6 361 692		-768 776

4.

Sisäinen valvonta*Sisäisen valvonnan rakenteet*

Sisäisen valvonnan rakenteissa ei ole tapahtunut muutoksia varainhoitovuoden aikana. Toiminnan ja talouden valvonnan perusrakenteena on *toiminnan ja talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä*, johon kuuluu yksikkökohtaiset budjetit, toiminnalliset tulostavoitteet ja niiden toteutumisen seuranta. Tarvittaessa budjetit ja tulostavoitteet on sovittu tätäkin alemmille tasoille.

Johtokunnan päätöksessä laitoksen hallinnon järjestämisestä on määritelty eräitä keskeisiä ratkaisu- ja toimivaltakysymyksiä, muun muassa investointi- ja hankintapäätöksiä koskeva toimivalta.

Pääjohtaja vahvistamalla työjärjestyksellä on määrätty merenkululaitoksen tarkemmasta organisaatiosta, johtamisesta, yksiköiden tehtävistä ja yksiköiden päälliköiden päätösvallasta ja sen siirrosta. Alusturvallisuuden valvontaa ja katsastuksia suorittavan yksikön asema ja päätösvalta on järjestetty säädännöllisesti erikseen. Yksikön päällikö on vahvistanut yksikköään koskevan työjärjestyksen. Henkilökohtaiset pysyväismääräykset ja toimenkuvat täydentävät edellä mainittuja työjärjestyksiä.

Merenkululaitoksen taloussääntö sisältää määräykset taloushallinto-organisaatiosta, toiminnan ja talouden suunnittelusta, maksuliikenteen ja kirjanpidon hoidosta, menojen hyväksymisestä, maksumääräyksen antamisesta, saatavien laskuttamisesta ja perimisestä, laskentatoimesta, vaihto- ja käyttöomaisuuskirjanpidoista sekä sisäisen tarkastuksen ja valvonnan järjestelyistä.

Sisäisen tarkastukselle on vahvistettu erikseen *sisäisen tarkastuksen ohjesääntö*. Sisäistä tarkastusta suorittaa keskushallinnon sisäisen tarkastuksen yksikön lisäksi Pohjanlahden merenkulkupiirissä yksi henkilö.

Materiaalihallintoa varten on annettu erikseen *materiaaliohjesääntö*. Ohjesääntö kattaa kaluston ja tarvikkeiden hankinnan, varastointiin ja jakeluun liittyvät toiminnot ja niiden ohjauksen, varasto- ja kalustokirjanpidon, omaisuuden poistomenettelyn ja materiaalityömen tarkastuksen periaatteet.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tehtävät jakaantuvat johdon avustamiseen ja tilivirastotehtävien tarkastamiseen. Keskushallinnon sisäisen tarkastuksen yksikössä on kaksi henkilöä. Pohjanlahden merenkulkupiirin sisäinen tarkastus toimii piiripäällikön alaisuudessa.

Keskushallinnon sisäisen tarkastuksen työpanos käytettiin vuonna 1999 kokonaan Merenkululaitoksen kehittämishankkeeseen. Resurssit eivät riittäneet sisäiseen tarkastukseen. Pohjanlahden piirin sisäisen tarkastuksen työ kohdistui piirin teknisen toimialan hankinta- ja matkalaskuihin, työaika säännösten soveltamisen ja noudattamisen valvontaan sekä työaika koskevien tulosteiden tarkastamiseen. Tarkastustyön tulokset käytettiin hyväksi muun muassa kehittämällä lomakkeita ja menettelytapoja.

5. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 30. maaliskuuta 2000

Merenkululaitoksen johtokunta

Mikko Kivimäki
puheenjohtaja

Niilo Laakso

Heikki Muttilainen
pääjohtaja

Nils-Erik Eklund

Helena Jaatinen

Antti Lagerroos

Eva-Riitta Siitonen

Inkeri Wilén